

renew
europe.

N
norstat

SAAR
POL

RAHULOLU KOROONAPIIRANGUTEGA Elanikkonnaküsitlus

Tellija: Euroopa Parlamendi liige Andrus Ansip

Oktoober 2020

UURINGU TAUST JA VALIMIGA SEONDUV..... 3

KOROONAVIIRUS JA SELLE MÕJUD 8

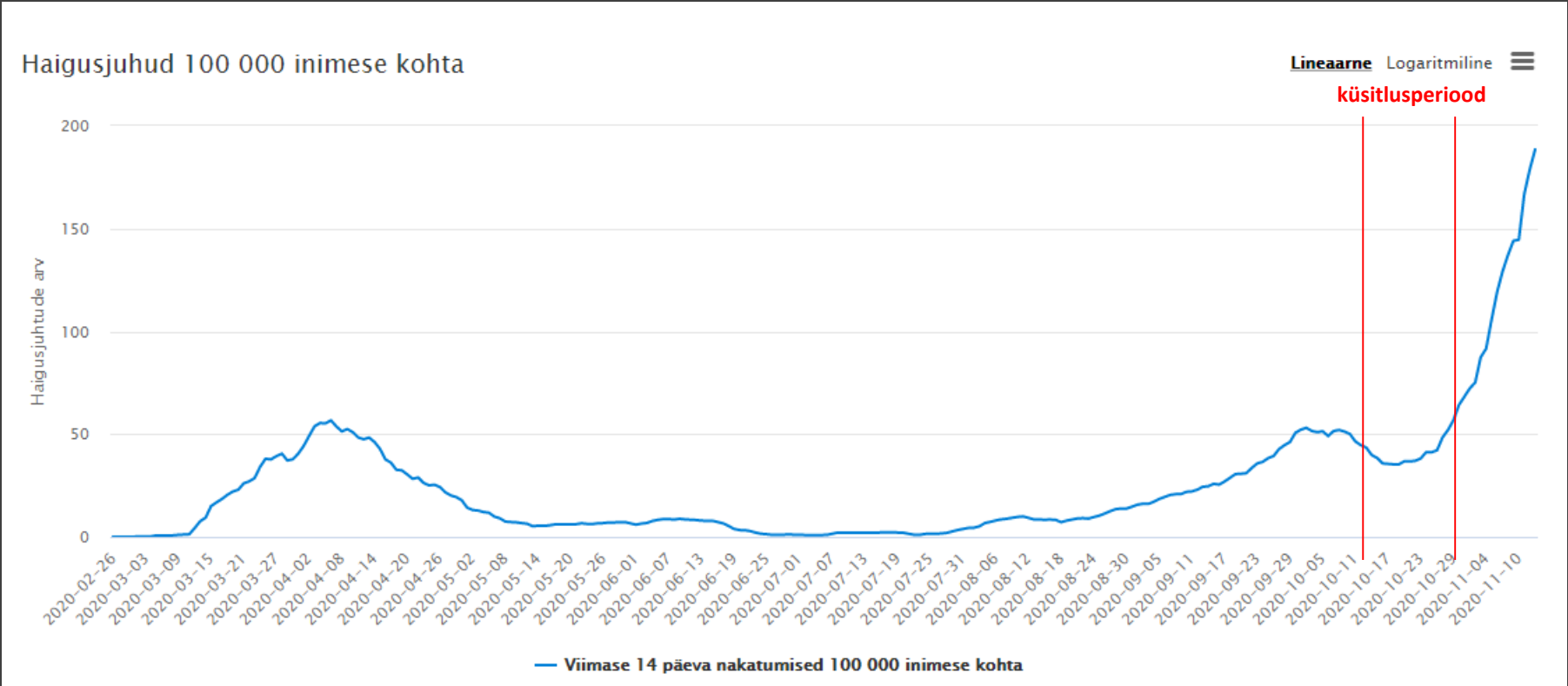
KRIISIJUHTIMINE 19

KOROONAMEETMED EESTIS 30

SÕNUMISELGUS JA KOMMUNIKATSIOON 37

KOKKUVÕTE 51

Eesmärk	Küsitluse eesmärgiks oli saada ülevaade Eesti elanike rahulolust 2020. aasta koroonakriisi juhtimisega ning hinnangutest kriisiga võitlemiseks rakendatud piirangutele ja meetmetele. Täpsemalt vaatles uuring nelja teemaplokki: koroonaviiruse olukorra tajumine ja selle mõjud Eesti inimestele; kriisijuhtimine Euroopa ja Eesti tasandil; hinnangud kevadistele koroonameetmetele Eestis ning sõnumiselgus ja kommunikatsioon koroonakriisis.
Uuringu läbiviijad	Uuring valmis firmade Saar Poll ja Norstat koostööna. Saar Polli ülesandeks oli metoodika, valimi ja küsitlusankeedi ettevalmistamine, andmetöötlus ja aruande kirjutamine; Norstat vastutas küsitlustöö eest.
Sihtgrupp	Uuringu üldkogumi moodustasid Eesti Vabariigi alalised elanikud vanuses 18 eluaastat ja enam. Tegemist on esindusliku uuringuga, st küsitluse tulemused on laiendatavad vastavas vanuses Eesti elanikele.
Meetod	Uuring viidi läbi telefoni- (CATI, 70%) ja veebiküsitluse (CAWI, 30%) kombineeritud meetodina eesti ja vene keeles.
Vastanute arv	1000 Eesti elanikku vanuses 18 a ja enam
Aeg	Küsitlus viidi läbi <u>12.-30. oktoobril 2020</u> . Eestis oli uus viirusepuhang sel perioodil alles algusfaasis ja Eesti oli ühe madalaima nakkuse levikuga riik Euroopas. 28. oktoobril aga registreeriti ööpäevane rekord, 125 uut koroonajuhtu. Kõige kiirem oli kasv Harjumaal ja Ida-Virumaal. Muret tegid suuremad haiguspuhangud nt hooldekodus, vanglas, mõnes töökohas. Koroonapiiranguid oli vähe ja need liikusid pigem leevenduste teed; kuu lõpus lühendati karantiininõuet piiriületajatele ja lähikontaktsetele. Oktoobrikuine koolivaheaeg hoogustas siseturismi.

Allikas: koroonakaart.ee

Valimi iseloomustus sotsiaaldemograafiliste tunnuste alusel*

Saadud küsitlustulemi ja statistilise mudeli võrdlemisel ilmnenud erisuste vähendamiseks kaaluti tulemit juuresolevate sotsiaaldemograafiliste tunnuste lõikes. Maksimaalse valimivea suurus jääb 95-protsendilisel usaldusnivool 3,1% piiridesse (väiksemate alagruppide vaatlemisel võib viga olla suurem). Sotsiaaldemograafiliste tunnuste mudeli koostamisel on kasutatud rahvastikustatistika andmeid seisuga 01.01.2019.

* Elukohatüübi puhul on lähtutud Statistikaameti määratlusest. Linnalise asustuspriirkonna alla kuuluvad asulad, kus rahvastikutihedus on suurem kui 1000 elanikku km² kohta. Väikelinnaliste hulka 200–1000 ja maapiirkonna hulka vähem kui 200 elanikku km² kohta. Kuivõrd väikelinnalistes asulates küsitletud elanike arv on ankeedis väike, on analüüsis väikelinnalised ja maa-asulad liidetud maapiirkonnaks.

** Põhja-Eesti alla kuulub Harjumaa (sh Tallinn). Lääne-Eesti alla kuuluvad Hiiumaa, Läänemaa, Pärnumaa ja Saaremaa. Kesk-Eesti alla kuuluvad Järvamaa, Lääne-Virumaa ja Raplamaa. Kirde-Eesti alla kuulub Ida-Virumaa. Lõuna-Eesti alla kuuluvad Jõgevamaa, Põlvamaa, Tartumaa, Valgamaa, Viljandimaa ja Võrumaa.

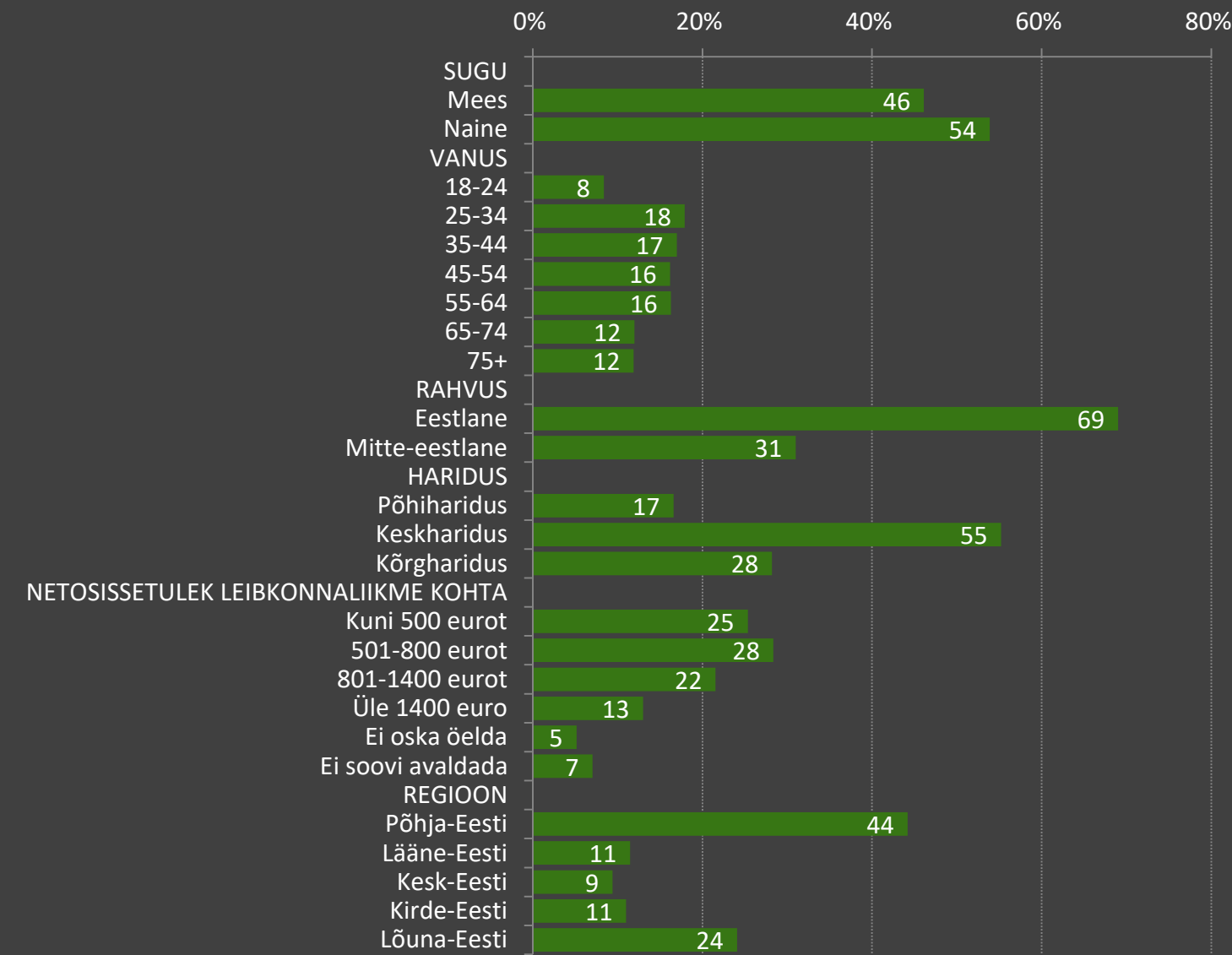
	Mudel (%)	Saadud küsitlustulem (%)	Kaalutud küsitlustulem (%)
SUGU			
Mees	46,1	46,0	46,1
Naine	53,9	54,0	53,9
VANUS			
18–24	8,4	7,7	8,4
24–34	17,9	16,9	17,9
35–44	17,0	18,0	17,0
45–54	16,2	17,6	16,2
55–64	16,3	16,3	16,3
65–74	12,3	12,6	12,3
75+	11,9	10,9	11,9
RAHVUS			
Eestlane	68,7	71,7	68,7
Muu rahvus	31,3	28,3	31,3
HARIDUS			
Põhiharidus	16,6	16,5	16,6
Keskharidus	55,2	45,4	55,2
Kõrgharidus	28,2	38,1	28,2
ELUKOHT*			
Linnaline asula	61,3	64,4	61,3
Väikelinnaline asula	7,7	7,9	7,7
Maa-asula	31,0	27,7	31,0
REGIOON**			
Põhja-Eesti	44,2	46,0	44,2
Lääne-Eesti	11,5	10,8	11,5
Kesk-Eesti	9,4	8,7	9,4

Valimivea piirid

Vastuste osakaal/ Valimi suurus	50%	45% või 55%	40% või 60%	35% või 65%	30% või 70%	25% või 75%	20% või 80%	15% või 85%	10% või 90%	5% või 95%	3% või 97%	2% või 98%
10	31,0%	30,8%	30,4%	29,6%	28,4%	26,8%	24,8%	22,1%	18,6%	13,5%	10,6%	8,7%
20	21,9%	21,8%	21,5%	20,9%	20,1%	19,0%	17,5%	15,7%	13,2%	9,6%	7,5%	6,1%
30	17,9%	17,8%	17,5%	17,1%	16,4%	15,5%	14,3%	12,8%	10,7%	7,8%	6,1%	5,0%
40	15,5%	15,4%	15,2%	14,8%	14,2%	13,4%	12,4%	11,1%	9,3%	6,8%	5,3%	4,3%
50	13,9%	13,8%	13,6%	13,2%	12,7%	12,0%	11,1%	9,9%	8,3%	6,0%	4,7%	3,9%
60	12,7%	12,6%	12,4%	12,1%	11,6%	11,0%	10,1%	9,0%	7,6%	5,5%	4,3%	3,5%
70	11,7%	11,7%	11,5%	11,2%	10,7%	10,1%	9,4%	8,4%	7,0%	5,1%	4,0%	3,3%
80	11,0%	10,9%	10,7%	10,5%	10,0%	9,5%	8,8%	7,8%	6,6%	4,8%	3,7%	3,1%
90	10,3%	10,3%	10,1%	9,9%	9,5%	9,0%	8,3%	7,4%	6,2%	4,5%	3,5%	2,9%
100	9,8%	9,8%	9,6%	9,4%	9,0%	8,5%	7,8%	7,0%	5,9%	4,3%	3,3%	2,7%
110	9,3%	9,3%	9,2%	8,9%	8,6%	8,1%	7,5%	6,7%	5,6%	4,1%	3,2%	2,6%
120	9,0%	8,9%	8,8%	8,5%	8,2%	7,8%	7,2%	6,4%	5,4%	3,9%	3,1%	2,5%
130	8,6%	8,6%	8,4%	8,2%	7,9%	7,4%	6,9%	6,1%	5,2%	3,8%	2,9%	2,4%
150	8,0%	8,0%	7,8%	7,6%	7,3%	6,9%	6,4%	5,7%	4,8%	3,5%	2,7%	2,2%
200	6,9%	6,9%	6,8%	6,6%	6,4%	6,0%	5,5%	5,0%	4,2%	3,0%	2,4%	1,9%
300	5,7%	5,6%	5,5%	5,4%	5,2%	4,9%	4,5%	4,0%	3,4%	2,5%	1,9%	1,6%
500	4,4%	4,4%	4,3%	4,2%	4,0%	3,8%	3,5%	3,1%	2,6%	1,9%	1,5%	1,2%
750	3,6%	3,6%	3,5%	3,4%	3,3%	3,1%	2,9%	2,6%	2,2%	1,6%	1,2%	1,0%
1 000	3,1%	3,1%	3,0%	3,0%	2,8%	2,7%	2,5%	2,2%	1,9%	1,4%	1,1%	0,9%

Käesolev tabel annab täpsema ülevaate, millises sõltuvuses on valimi suurus (st vastanute arv), valimist arvutatud osakaal (st vastuste protsent) ja võimalik statistiline viga (ehk võimalik eksimine protsentides).

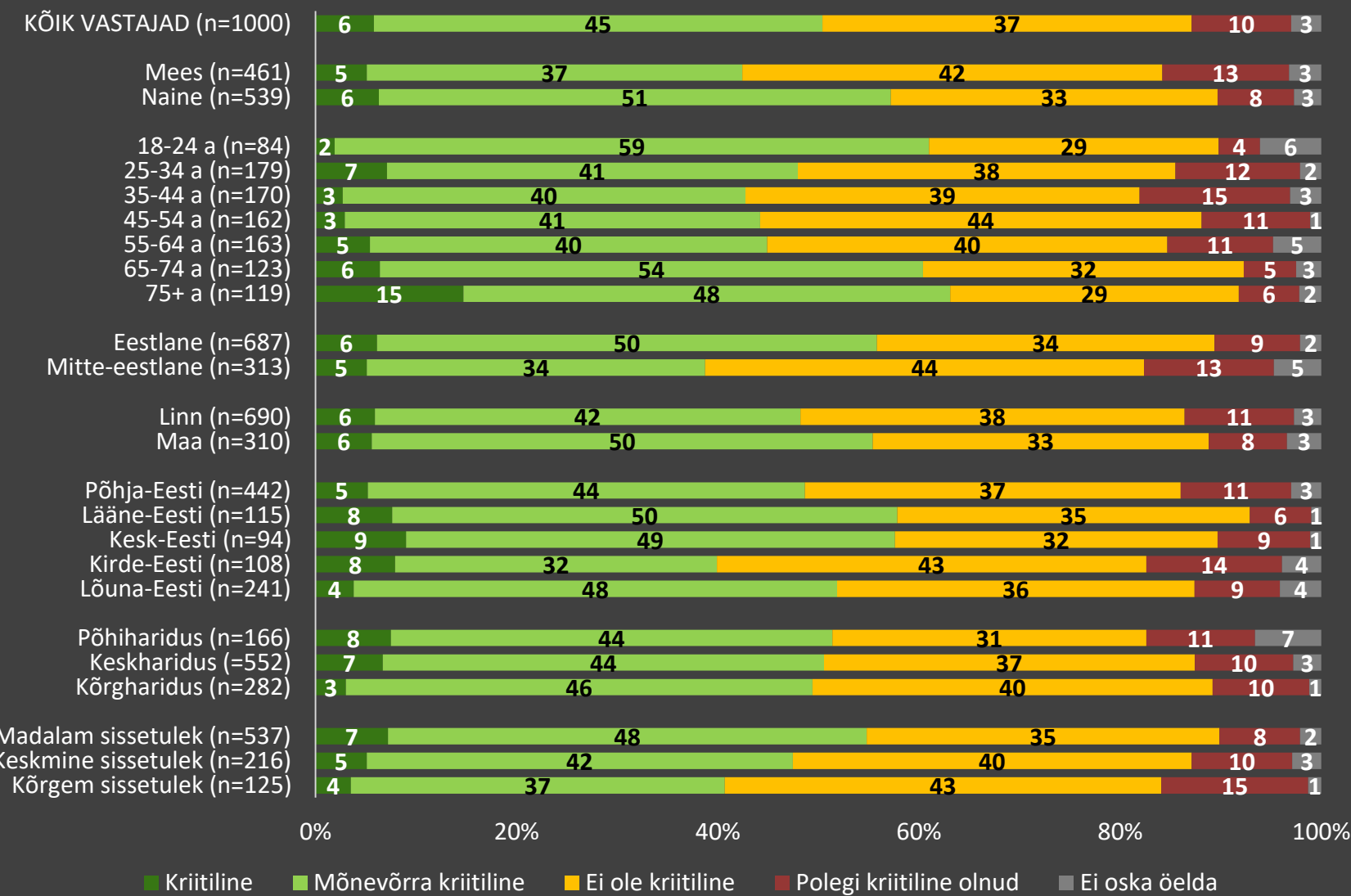
Vastajate profiil (%*, kõik vastajad)

* Siin ja edaspidi võib protsentide summa olla 100-st ühe protsendipunkti võrra suurem või väiksem, sest protsendid on ümardatud täisarvuni.

KOROONAVIIRUS JA SELLE MÕJUD

Milliseks Te hindate koroonakriisi praegust olukorda Eestis? (%)

• Veidi alla poole (45%) Eesti elanikkonnast hindas oktoobris, kui küsitlus läbi viidi, koroonakriisi olukorda **mõnevõrra kriitiliseks** ja 6% kriitiliseks. Umbkaudu kolmandik (37%) leidis, et olukord ei ole kriitiline ja iga kümnenda (10%) meelest pole see kriitiline olnudki.

• **Naiste** ohutunnetus koroonakriisi osas oli kõrgem - 57% naistest ja vaid 42% meestest pidas olukorda kriitiliseks või mõnevõrra kriitiliseks.

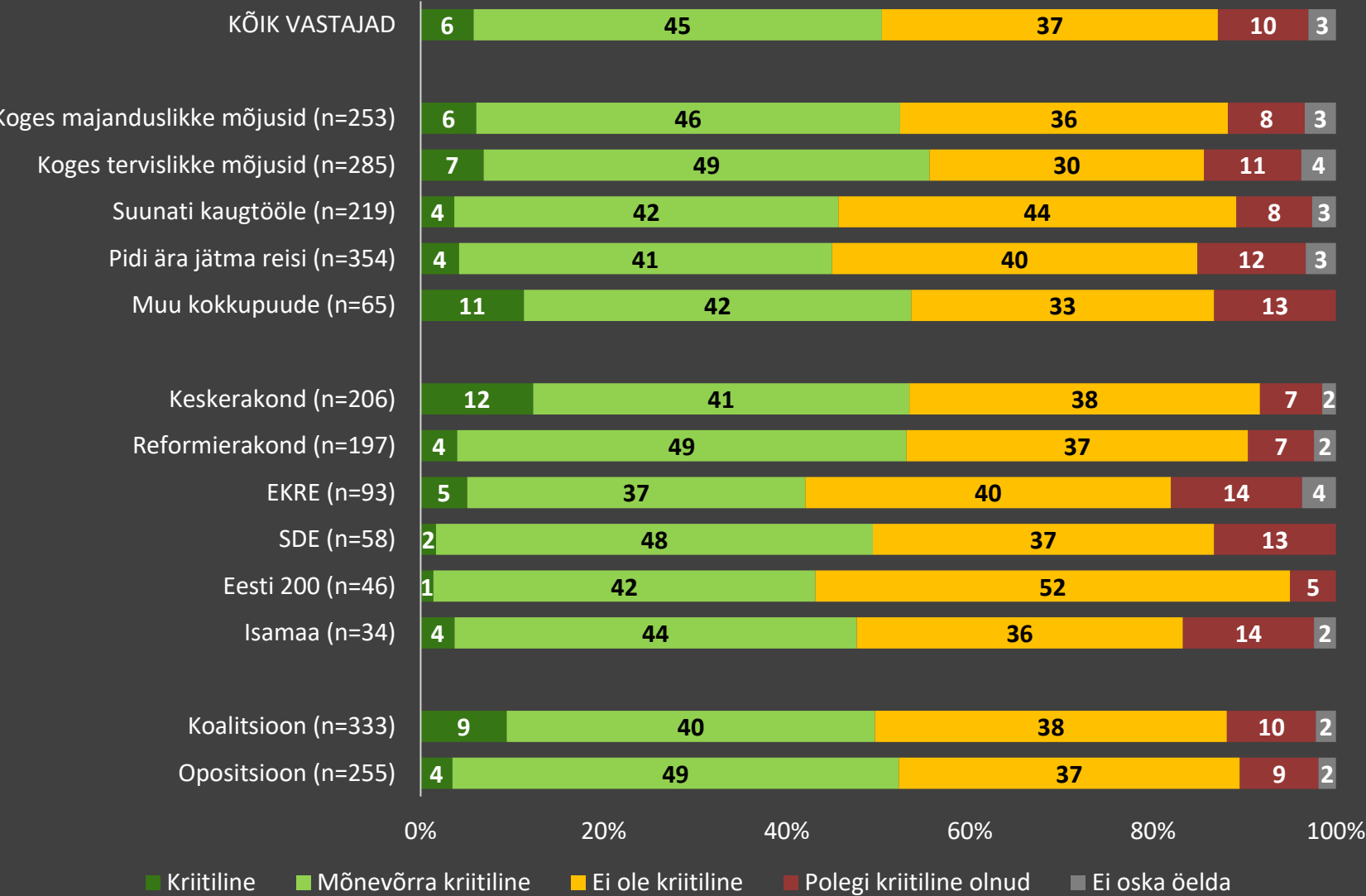
• Kõige kriitilisemana tunnetas koroonalukorda vanim vanusegrupp, **75-aastased ja vanemad** (63% meelest kriitiline või mõnevõrra kriitiline), samas kui keskealiste ohutunnetus oli kõige madalam.

• **Maainimesed** hindasid koroonalukorda kehvemaks kui linnainimesed (56% vs 48% kriitiline või mõnevõrra kriitiline). Regiooniti eristus aga **Kirde-Eesti**, kus vaid 40% inimestest pidas olukorda kriitiliseks või mõnevõrra kriitiliseks.

• Mida kõrgem **sissetulek***, seda madalam oli vastaja ohutunnetus koroonakriisi suhtes. **Hariduse** lõikes suuri erisusi ei ilmnenud.

*Madalam sissetulek kuni 800 € neto leibkonnaliikme kohta kuus, keskmine 801-1400 €, kõrgem üle 1400 €.

Milliseks Te hindate koroonakriisi praegust olukorda Eestis? (%)

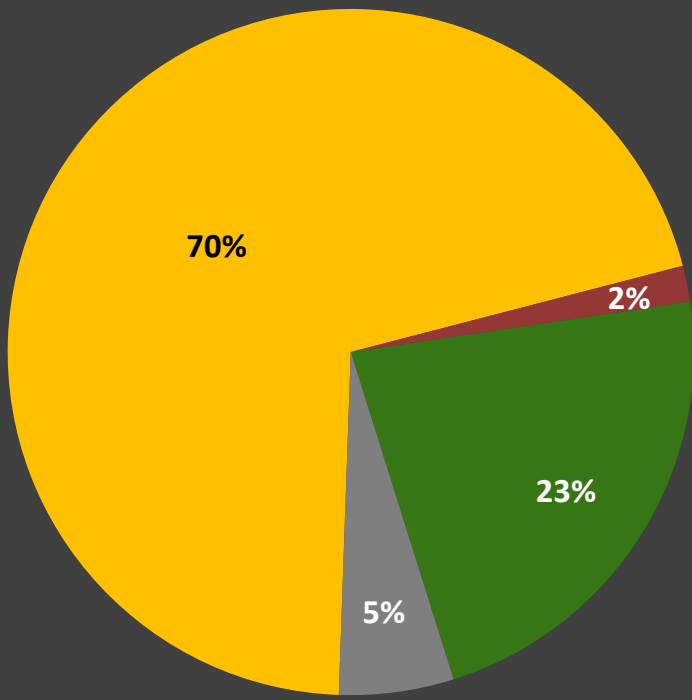
• Vaadeldes vastaja isiklikku kokkupuudet koroonaviirusega, ilmneb, et need, kes on ise vahetult koroonakriisi mõjusid kogenud, pidasid ka oktoobris viiruseolukorda kriitilisemaks.

• Nendest, kes puutusid kokku kriisi tervislike tagajärgedega (nt vaimne tervis halvenes, ei pääsenud ravile vms), hindas 56% olukorda kriitiliseks või mõnevõrra kriitiliseks. Nendest, kes kogesid kriisi majanduslikke mõjusid – näiteks kaotasid töö, saadeti sundpuhkusele või kelle majanduslik toimetulek halvenes – pidas 52% olukorda kriitiliseks või mõnevõrra kriitiliseks. Kõrge oli ohutunnetus ka inimeste seas, kes mahtusid kategooria „muu kokkupuude“ alla (nt kaotasid viiruse tõttu lähedase, pere lagunes vms). 11% nendest inimestest ütles oktoobris, et olukord on kriitiline.

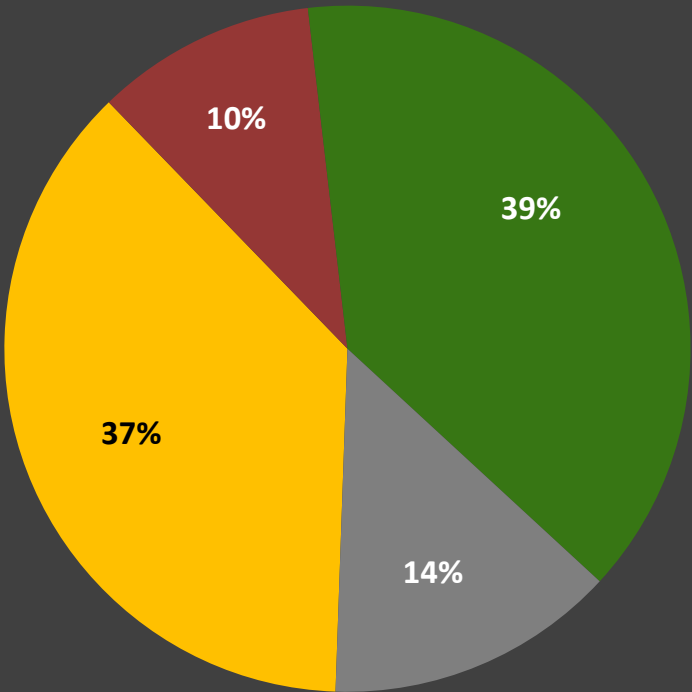
• Poliitiliste eelistuste lõikes oli kriisihinnang madalaim EKRE toetajaskonnas. Vaid 42% pidas olukorda kriitiliseks või mõnevõrra kriitiliseks; 14% meelest pole see aga kunagi kriitiline olnudki. Kõige kriitilisemana nägid olukorda Keskerakonna toetajad (12%). SDE, Eesti 200 ja Isamaa toetajaid on valimis liiga vähe laiemate üldistuste tegemiseks. Opositsiooni-erakondade poolehoidjad on ülekaalus nende inimeste hulgas, kes hindasid olukorda mõnevõrra kriitiliseks.

Kuidas on Eestil koroonakriisis võrreldes teiste EL-i riikidega läinud?
Kuidas on EL-il võrreldes muu maailmaga läinud? (%; kõik vastajad)

Eestil

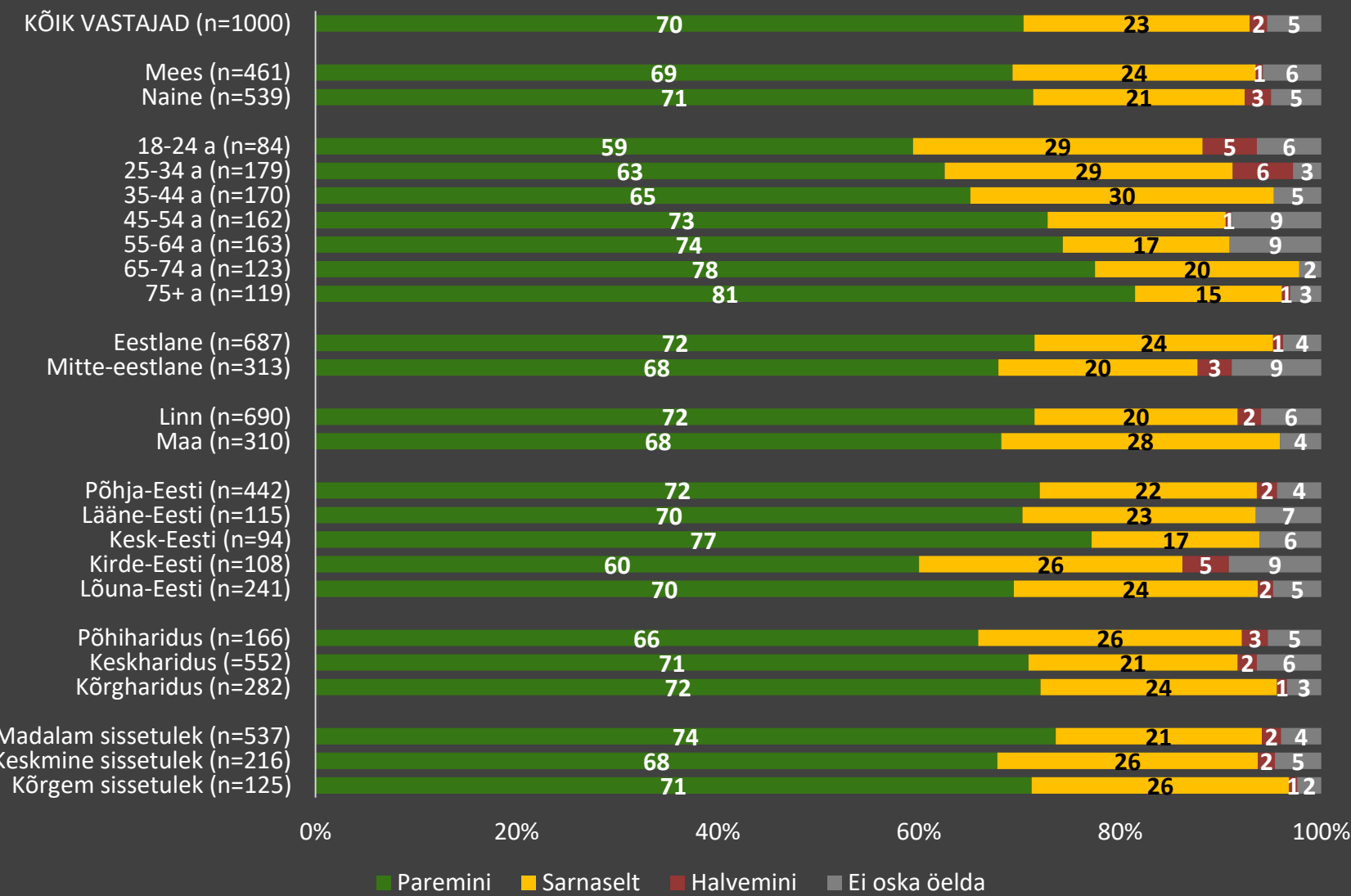
Euroopa Liidul

■ Paremini ■ Halvemini ■ Sarnaselt ■ Ei oska öelda

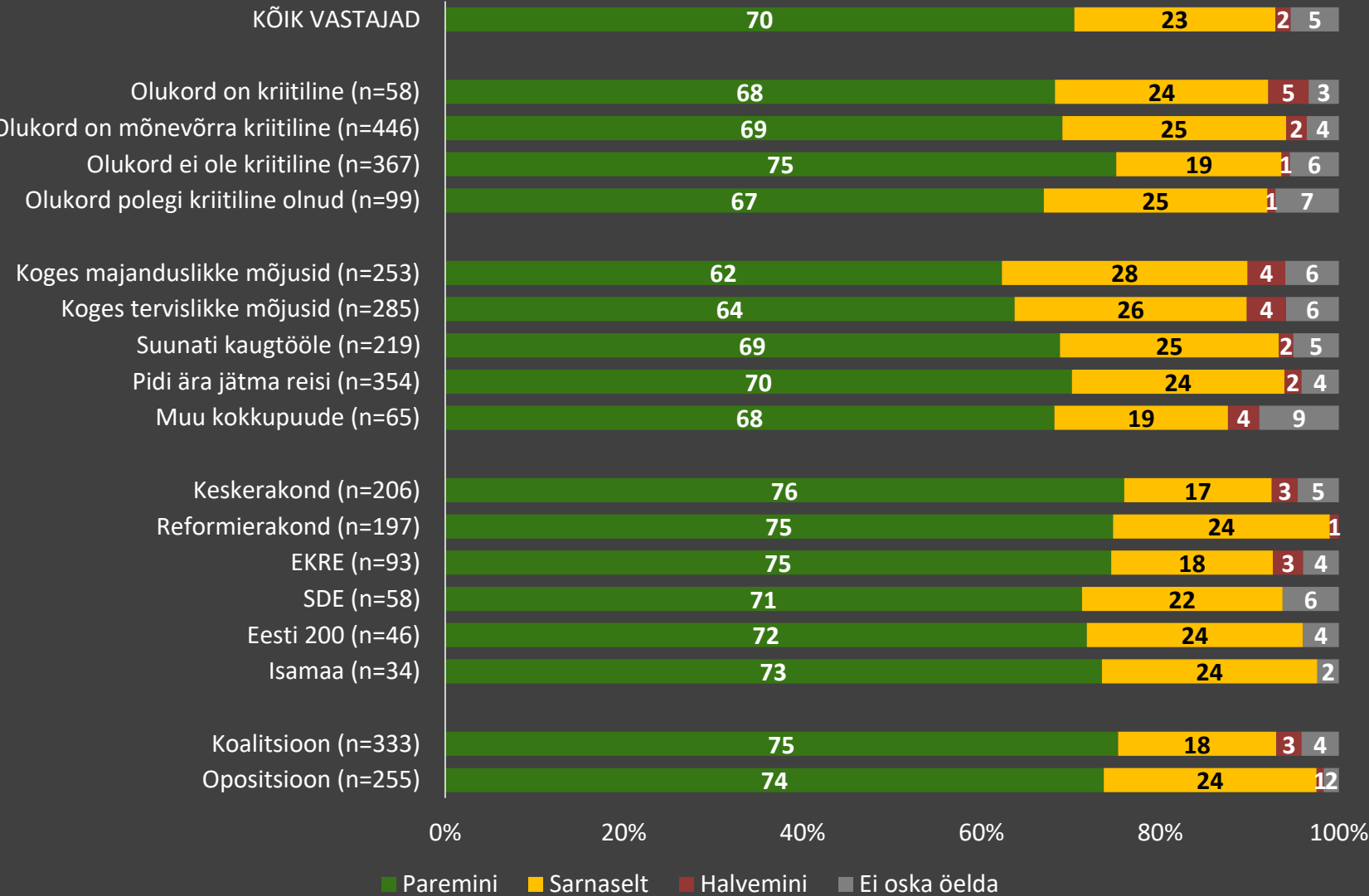
- 70% elanikkonnast usub, et Eestil on koroonakriisis läinud paremini kui teistel Euroopa Liidu riikidel. Vaid 2% leiab, et Eestil on Euroopa võrdluses läinud kehvemini.
- Euroopa Liidu kriisikogemust peetakse muu maailmaga võrreldes sarnaseks (39%) või paremaks (37%), ent küllalt paljud vastajad ei osanud seda ka hinnata (14%).

Kuidas on Eestil koroonakriisis võrreldes teiste EL-i riikidega läinud? (%)

- Kuigi vanemaealised inimesed kaldusid viiruse hetkeolukorda pigem kriitiliseks hindama, usuvad nad samas keskmisest enam, et Eesti on võrreldes teiste Euroopa Liidu riikidega koroonakriisiga hästi hakkama saanud. Noored ja nooremad keskealised seevastu märkisid keskmisest sagedamini, et Eesti hakkamasaamine on olnud muule Euroopale sarnane.
- Eestlased, linnades elavad, madalama sissetulekuga ja samas kõrgemalt haritud inimesed kalduvad Eesti hakkamasaamisele samuti pisut paremaid hinnanguid jagama, kuid need erisused ei ole suured.
- Kuigi eestlase ja mitte-eestlaste seisukohad on võrdlemisi sarnased, paistab Kirde-Eesti silma keskmisest madalamate hinnangute poolest. Kui keskmiselt leidis 70% elanikkonnast, et riik on kriisiga hästi hakkama saanud, siis Kirde-Eestis jäi positiivsete hinnangute osakaal 60% juurde. Enam kui teistes regioonides usutakse Kirde regioonis, et Eesti on kriisiga hakkama saanud sarnaselt nagu muu Euroopa (26%) ja pisut enam esineb ka kriitilisi noote (5%). Kesk-Eesti elanikud annavad riigi hakkamasaamisele kõige positiivsema hinnangu (77%).

Kuidas on Eestil koroonakriisis võrreldes teiste EL-i riikidega läinud? (%)

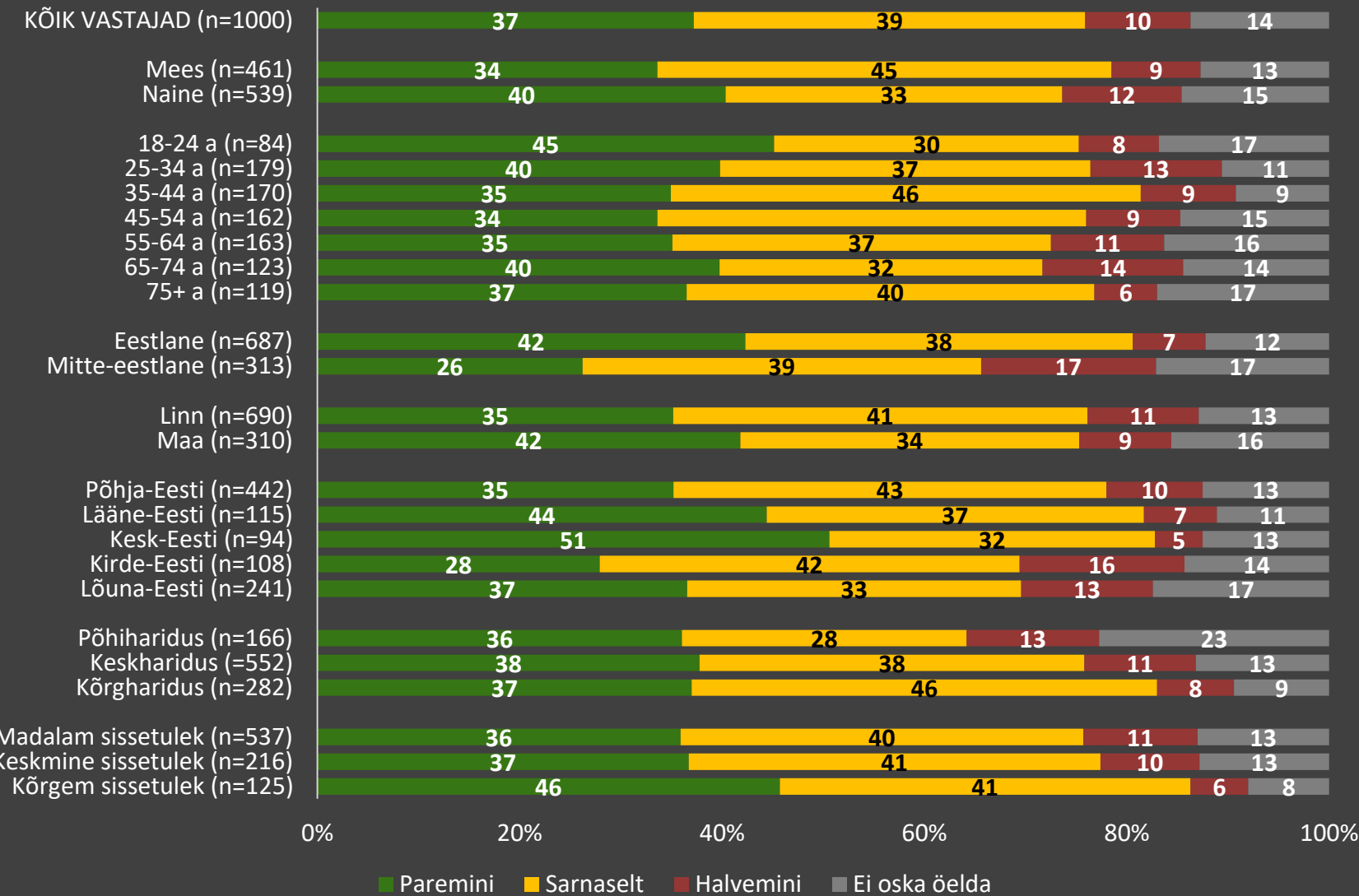

• Vastajad, kelle meelest ei olnud koroonaalukord Eestis küsitluse toimumise hetkel kriitiline, usuvad ka keskmisest sagedamini, et Eesti on võrreldes muu Euroopaga kriisiga paremini hakkama saanud (75%).

• Ootuspäraselt hindavad Eesti hakkamasaamist mõnevõrra madalamalt need inimesed, kes kogesid teravalt kriisi vahetuid mõjusid, näiteks majanduslikul või tervislikul tasandil. Kelle isiklik koroonakogemus piirdus näiteks reisi ärajäämise või kaugtööle suunamisega, andsid ka riigi hakkamasaamisele parema hinnangu.

• Poliitiliste eelistuste lõikes suuri erisusi ei ilmne. Reformierakonna toetajaskonnas on teistega võrreldes enam veendunud, et Eesti riigil on kriisis läinud muu Euroopaga sarnaselt. Ülejäänud erinevused ei ole statistiliselt olulised.

Kuidas on Euroopa Liidul koroonakriisis võrreldes muu maailmaga läinud? (%)

• Euroopa Liidu koroonaalukorda hindasid naised muu maailmaga võrreldes paremaks (40%), samas kui meeste hinnangul on Euroopa Liit kriisiga pigem muule maailmale sarnaselt hakkama saanud (45%).

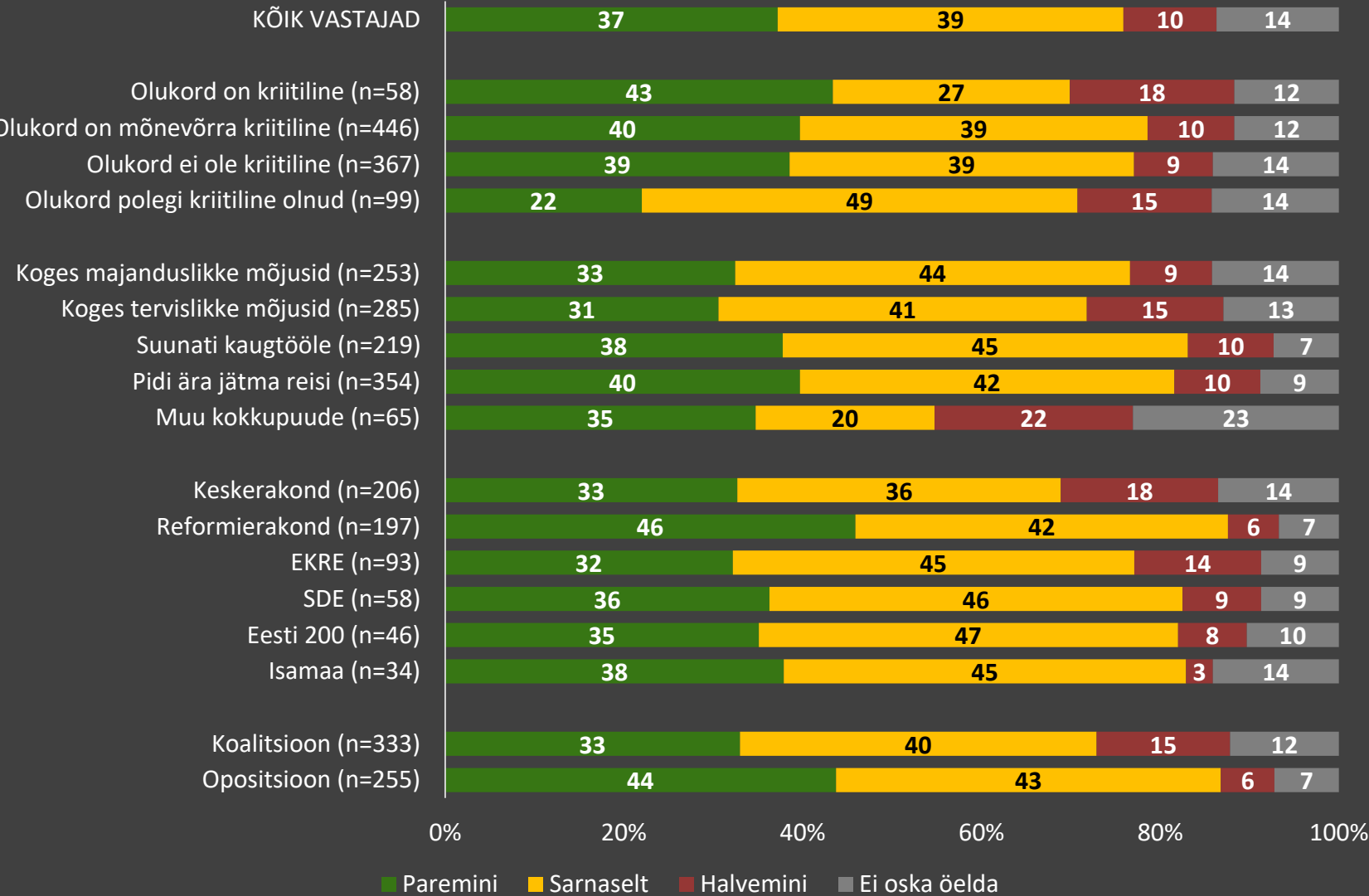
• Noorim vanuserühm (18-24 a) andis Euroopa Liidu hakkamasaamisel kõige positiivsemaid hinnanguid (45%), samas oli noorte seas enim neid, kes ei osanud küsimusele vastata (17%).

• Eestlaste meelest on Euroopa Liit viirusekriisiga hakkama saanud paremini kui teised riigid (42%), mitte-eestlaste meelest aga pigem sarnaselt (39%). Koguni 17% mitte-eestlastest hindas Euroopa Liidu hakkamasaamist muust maailmast kehvemaks.

• Maapiirkondade elanikud on Euroopa Liidu hakkamasaamisega enam rahul kui linnainimesed (42% vs 35%). Regioonide lõikes eristub taas Kirde-Eesti, kus positiivsete hinnangute osakaal on madalaim (28%).

• Hariduse lõikes olid vastused üldjoontes sarnased, kuid põhiharidusega inimeste seas oli suur hulk neid, kes ei osanud oma seisukohta väljendada (23%). Kõrgema sissetulekuga inimesed hindasid Euroopa Liidu koroonakogemust positiivsemalt (46%).

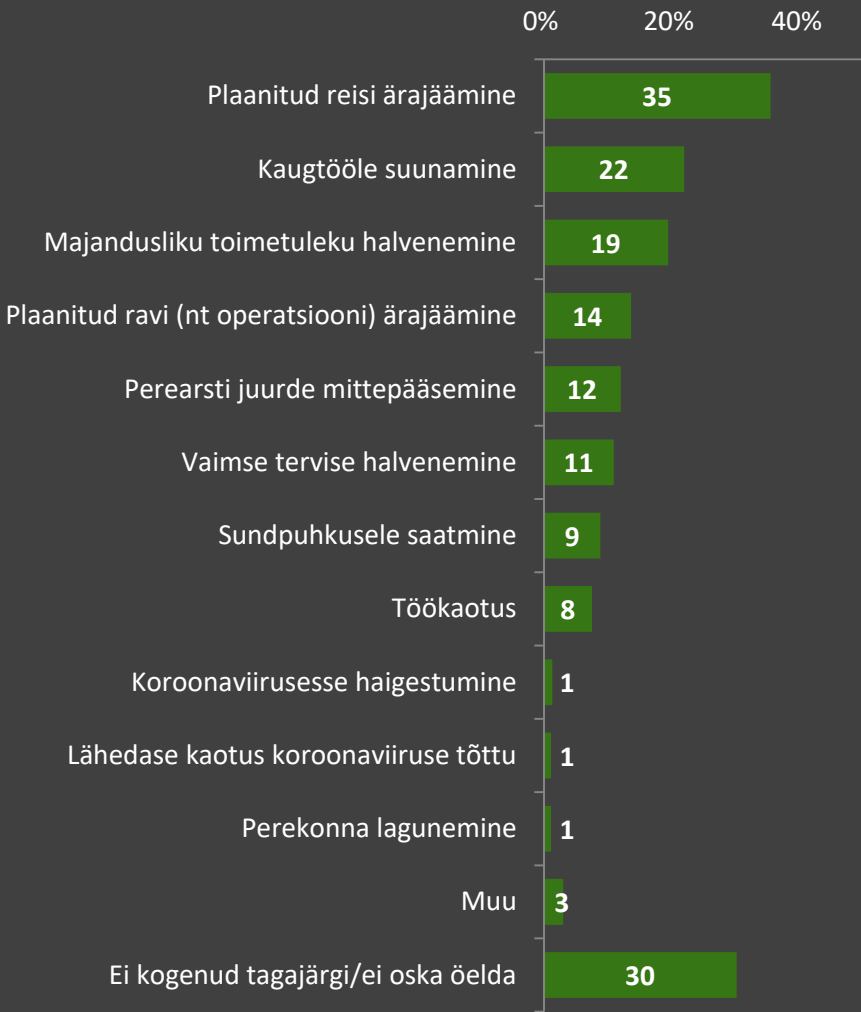
Kuidas on Euroopa Liidul koroonakriisis võrreldes muu maailmaga läinud? (%)

- Inimesed, kelle meelest oli koroonaalukord küsitluse toimumise hetkel kriitiline, ütlesid keskmisest sagedamini, et Euroopa Liit on kriisiga halvemini hakkama saanud kui muu maailm (18%).
- Need, kes kogesid ise vahetult kriisi majanduslikke või tervislikke tagajärgi, olid teistega võrreldes vähem aldis Euroopa Liidu koroonakogemust positiivseks hindama (33% ja 31%). „Muu kokkupuute“ grupis oli aga keskmisest märksa enam neid vastajaid, kelle meelest on Euroopas kriisiga kehvemini hakkama saadud kui mujal maailmas (22%).
- Reformierakonna toetajad hindasid Euroopa Liidu hakkamasaamist märksa enam positiivselt (46%) kui teiste erakondade poolehoidjad. Keskerakonna ja EKRE toetajaskonnas oli aga enim neid, kelle meelest on Euroopa Liit kriisiga hakkama saanud kehvemini kui muu maailm (18% ja 14%). Ülejäänud erakondade toetajaid oli valimis liiga vähe üldistuste tegemiseks. Tervikuna hindavad Euroopa Liidu kriisikogemust positiivsemaks opositsioonierakondade poolehoidjad.

Kas Te olete koroonaviirusega seoses puutunud kokku millegagi alljärgnevast? (% , kõik vastajad)*

Originaalvastused

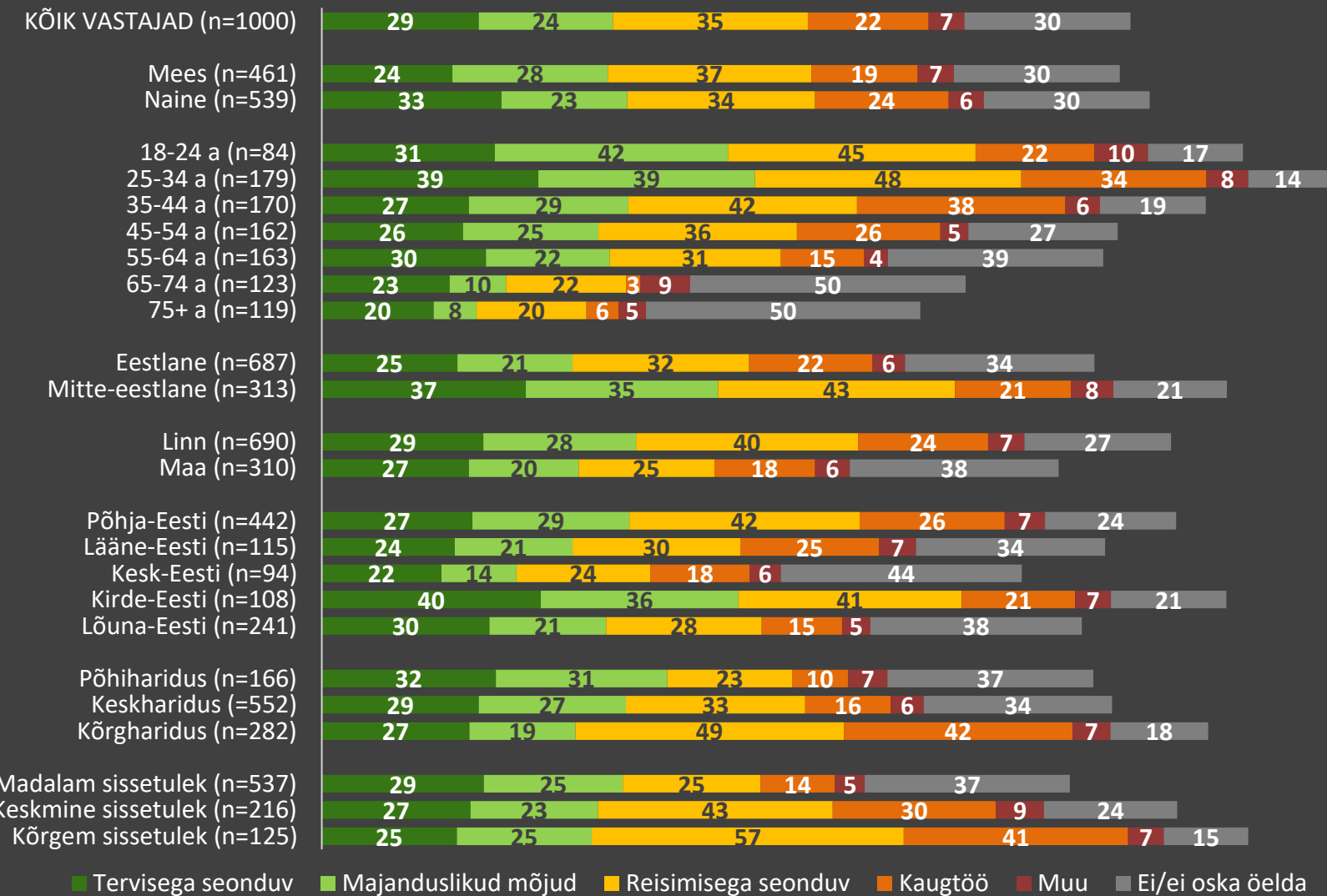
Grupeeritud vastused

- 29% Eesti elanikest märkis, et on kokku puutunud mõnega kriisi **tervislikest mõjudest**. Näiteks ei pääsetud plaanilisele ravile (14%) või perearsti juurde (12%), kogeti vaimse tervise halvenemist (11%) või nakatuti otseselt koroonaviirusesse (1%).
- 25% puutus kokku **majanduslike tagajärgedega**. Enim toodi välja toimetuleku halvenemist (19%); sundpuhkusele saatmist koges 9% ja töökaotust 8% vastajatest.
- 35% elanikkonnast oli kriisiga seoses sunnitud ära jätma plaanitud **reisi** ja 22% suunati **kaugtööle**.
- „**Muu**“ **vastuse** all toodi lisaks etteantud variantidele välja veel ürituste ärajäämist, võimaluse kadumist lähedasi külastada, liikumisvõimaluste vähenemist, õppetöö ümberkorraldusi jne.

*Kuna iga vastaja võis anda mitu vastust, siis on protsentide summa 100-st suurem.

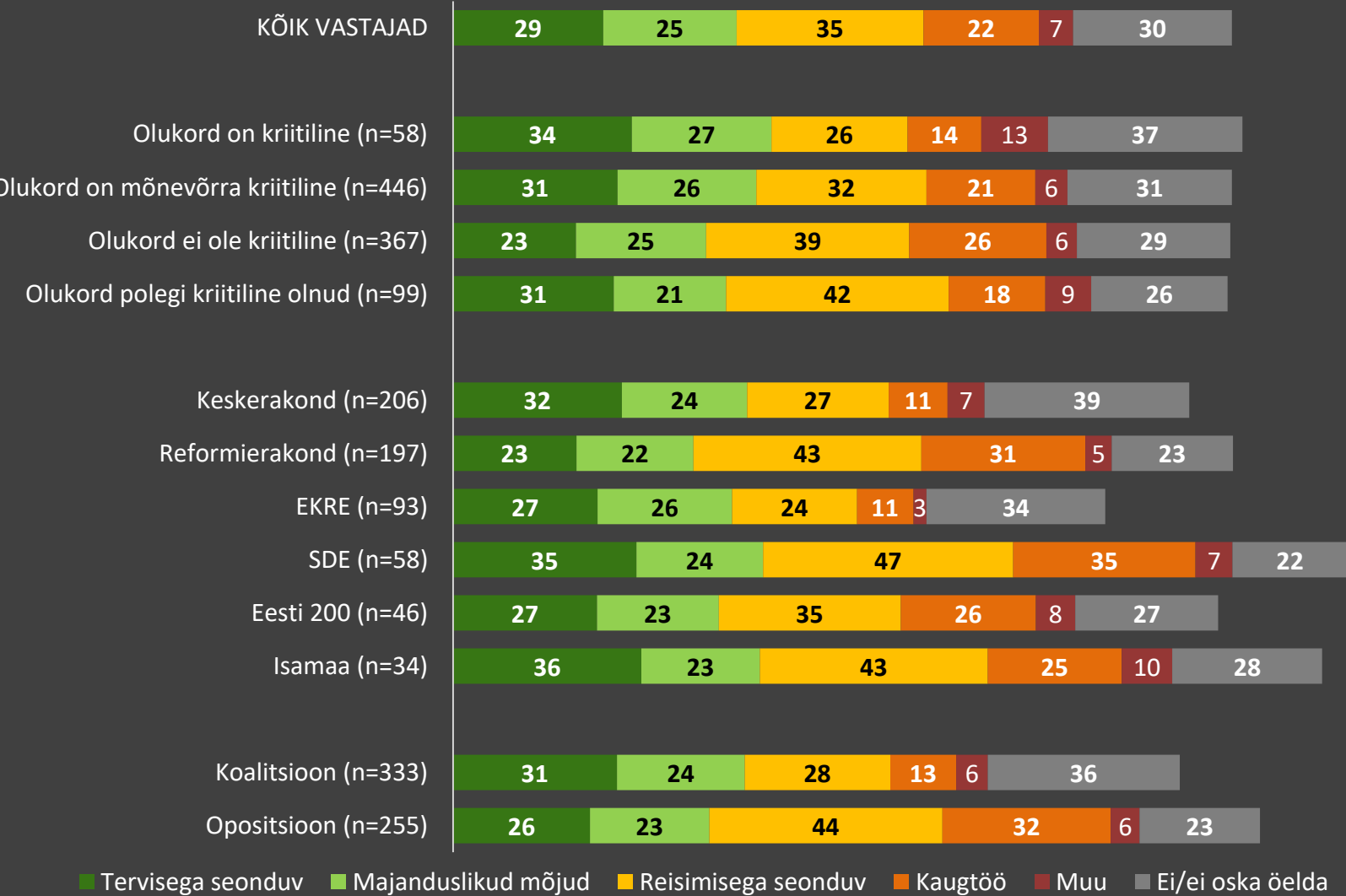
Kas Te olete koroonaviirusega seoses puutunud kokku millegagi alljärgnevast? (%)*

- Kuigi **eakamad inimesed** pidasid viiruseolukorda küsitluse hetkel kriitilisemaks kui teised vanusegrupid, on nad samas kriisi tagajärgedega ise vähem kokku puutunud. **Nooremad vastajad** on oma sõnutsi teistega võrreldes enam kogenud kriisi majanduslikke või tervislikke tagajärgi. Kaugtööle suundumine on mõjutanud eeskätt vanuserühma 25-44 a.
- Arvestades, et **mitte-eestlased** pidasid viiruseolukorda vähem kriitiliseks, on märkimisväärne, et ka selles grupis on kriisi mõjusid tugevamalt tajutud. Eestlastega võrreldes enam on kogetud nii tervise kui majandusliku toimetulekuga seotud mõjusid, samuti on enam ära jäetud reise.
- **Linnainimesed** on olnud koroonakriisist enam mõjutatud kui maapiirkondade elanikud. Regiooniti tunnetatakse kriisi tagajärgi kõige tugevamalt **Kirde-Eestis**, seda eriti tervise ja majandusliku toimetuleku aspektist.
- Mida **madalam haridus ja sissetulek**, seda enam ollakse kogetud kriisi tagajärgi, eriti tervise ja majandusliku olukorraga seonduvalt. Kõrgharitute ja enam teenivate inimeste kogemus piirdub enamasti reiside ärajäämise või kaugtööle suundumisega.

*Kuna iga vastaja võis anda mitu vastust, siis on protsentide summa 100-st suurem.

Kas Te olete koroonaviirusega seoses puutunud kokku millegagi alljärgnevast? (%)*

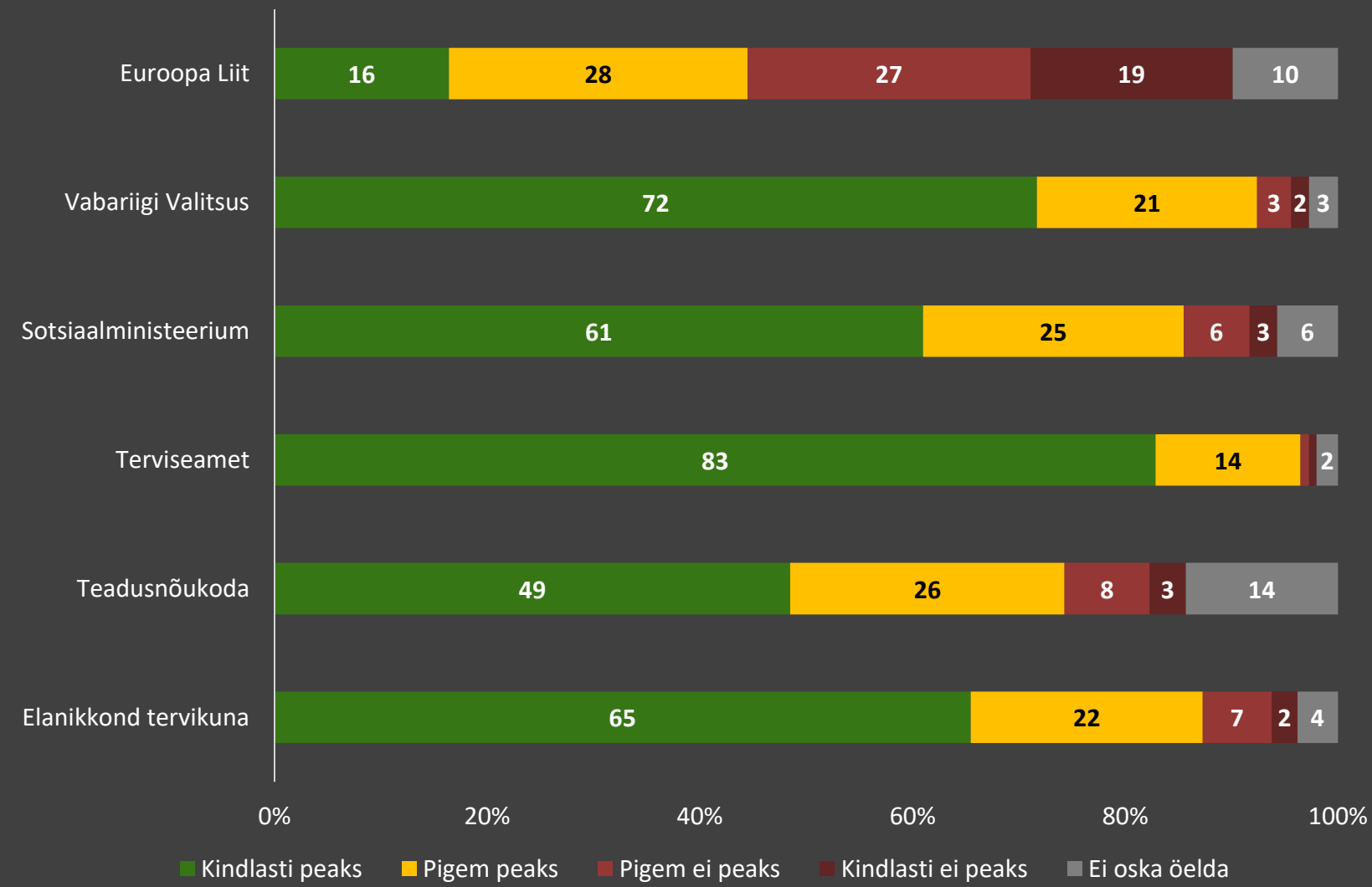

- Inimesed, kelle meelest oli viiruseolukord küsitluse toimumise hetkel **kriitiline või mõnevõrra kriitiline**, on ise ka kriisi vahetute mõjudega enam kokku puutunud. Näiteks ollakse enam kogenud selle tervislikke või majanduslikke tagajärgi.
- Kriisi tervislikke tagajärgi on oma sõnutsi vähim kogenud Reformierakonna toetajad (23%); majanduslike tagajärgede puhul olulisi **poliitilisi erisusi** ei ilmne. Samas on Reformierakonna poolehoidjad enam kokku puutunud reise ärajäämise (43%) ja kaugtööle suundumisega (31%). Ka koalitsiooni-opositsiooni võrdluses näitab, et **opositsiooniparteide** toetajaskond tervikuna on pigem kogenud kriisi kergemaid tagajärgi.

*Kuna iga vastaja võis anda mitu vastust, siis on protsentide summa 100-st suurem.

KRIISIJUHTIMINE

Kes peaks koroonakriisi ohjamisega Eestis tegelema? (%, kõik vastajad)

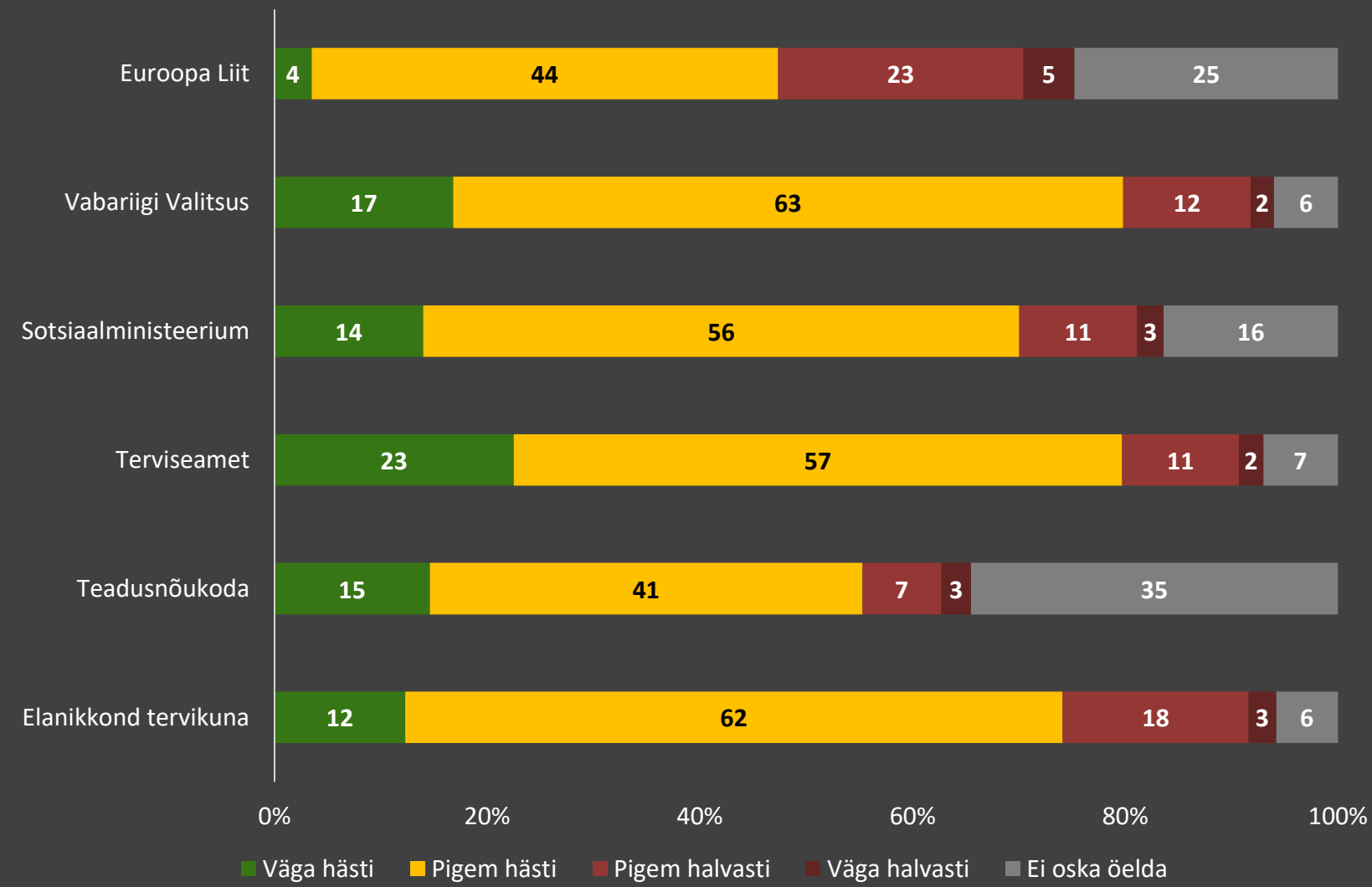
• Vastajate hinnangul peaksid koroonakriisi ohjamisega Eestis tegelema eeskätt Terviseamet (96% meelest kindlasti või pigem peaks) ja Vabariigi Valitsus (92%).

• Suurt rolli nähakse ka elanikkonnal tervikuna – 87% arvates lasub kriisiohjamisel vastutus ka inimestel endil.

• Sotsiaalministeerium peaks kriisijuhtimisse olema kaasatud 86% meelest ning Teadusnõukoda 74% arvates. Samas oli Teadusnõukoja puhul enim neid vastajaid, kes ei osanud selle rolli kriisiohjamises hinnata (14%).

• Siseriiklike institutsioonidega võrreldes nähakse viirusekriisi haldamisel Eestis märksa väiksemat rolli Euroopa Liidul. Vaid 45% küsitletutest leidis, et kriisi peaks ohjama riigiülel tasandil; sama paljud (46%) leidsid, et Euroopa Liit ei peaks sellega tegelema.

Kuidas ollakse koroonakriisi ohjamisega Eestis hakkama saanud? (%, kõik vastajad)

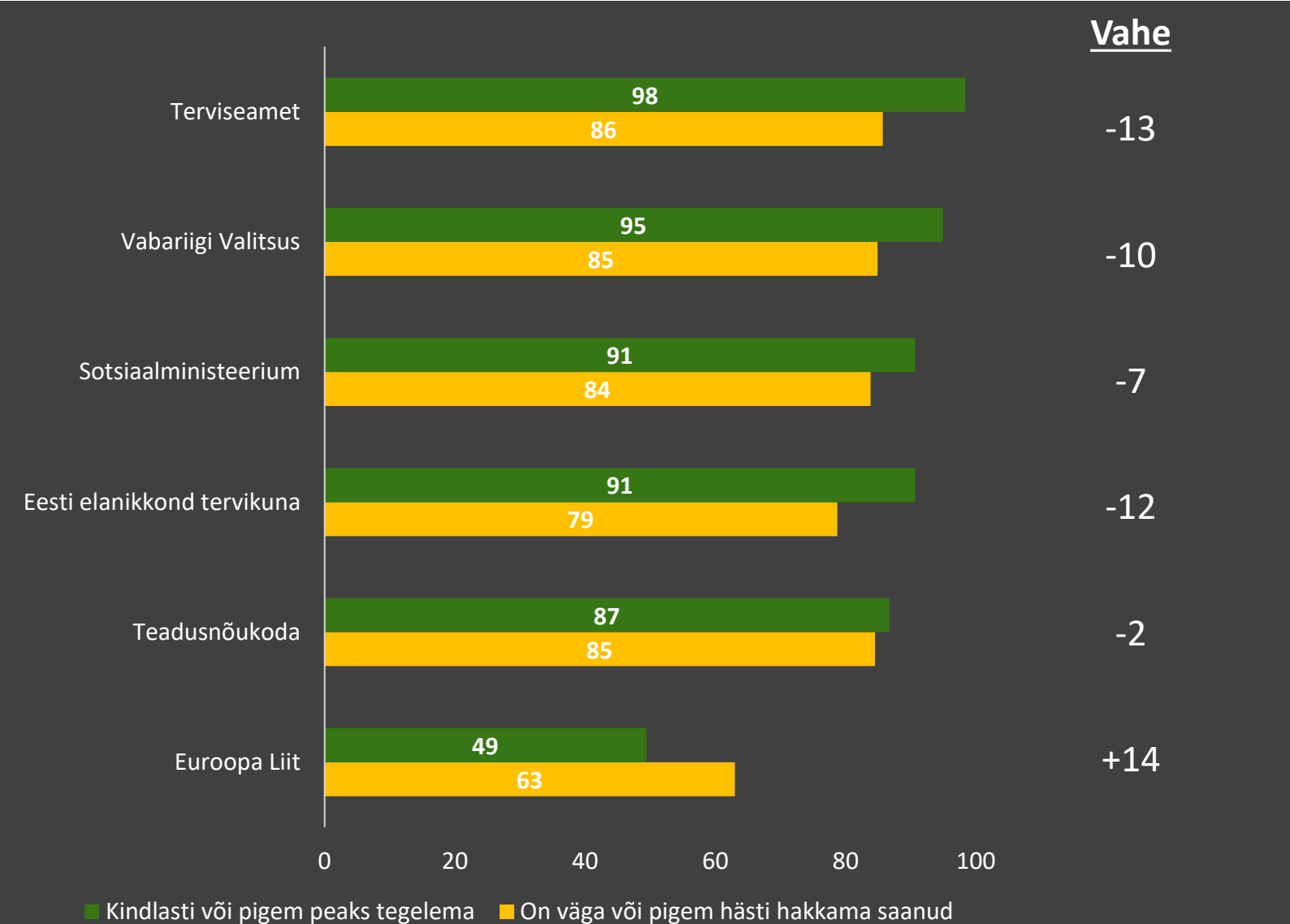

- Rahulolu koroonakriisi ohjamisega Eestis on kõrge. Kui eeskätt peeti seda **Terviseameti** ja **Vabariigi Valitsuse** ülesandeks, siis nende kahe institutsiooni tegevusega oli elanikkond ka enim rahul. 80% usub, et Terviseamet on kriisi ohjamisega väga või pigem hästi hakkama saanud; valitsuse kohta usub sama samuti 80%. Näeme siiski, et Terviseameti puhul on veidi kõrgem hinnangute „väga hästi“ osakaal (23%).
- **Elanikkonna** tegevusega viirusekriisis oli väga või pigem rahul 74% inimestest ja Sotsiaalministeeriumi tööga 70%. Teadusnõukoja tegevusele seevastu ei osanud 35% küsitletutest hinnangut anda.
- **Euroopa Liidu** tegevuse hindamisega jäi hätta 25% vastajatest. 28% andis liidu tegevusele negatiivse hinnangu, mis on enam kui riigisiseste institutsioonide puhul. Samas olid ülekaalus siiski positiivsed hinnangud (47%).

Kes peaks koroonakriisi ohjamisega Eestis tegelema?

Kuidas ollakse hakkama saanud?

(% vastajatest, kes oskasid vastava institutsiooni tegevust hinnata)

• Juuresolev graafik peegeldab ainult nende vastajate seisukohti, kes oskasid antud institutsiooni tegevust hinnata, st „ei oska öelda“ -vastused on analüüsist eemaldatud.

• Joonis kinnitab veelkord, et kõige olulisemaks peetakse koroonakriisi ohjamisel Eestis **Terviseameti** ja **valitsuse** rolli (vastavalt 98% ja 95%). Mõlema tegevus sai elanikkonnalt ka ülekaalukalt positiivse hinnangu (vastavalt 86% ja 85%). Samas oli rahulolijate osakaal väiksem kui nende inimeste osakaal, kes mõlema institutsiooni rolli tähtsaks pidas. Suur vahe kahe skoori vahel viitab sellele, et ootused antud osapoolte suhtes on kõrgemad kui hinnangud nende sooritusele. Samavõrra suur vahe ilmnes ka elanikkonna puhul.

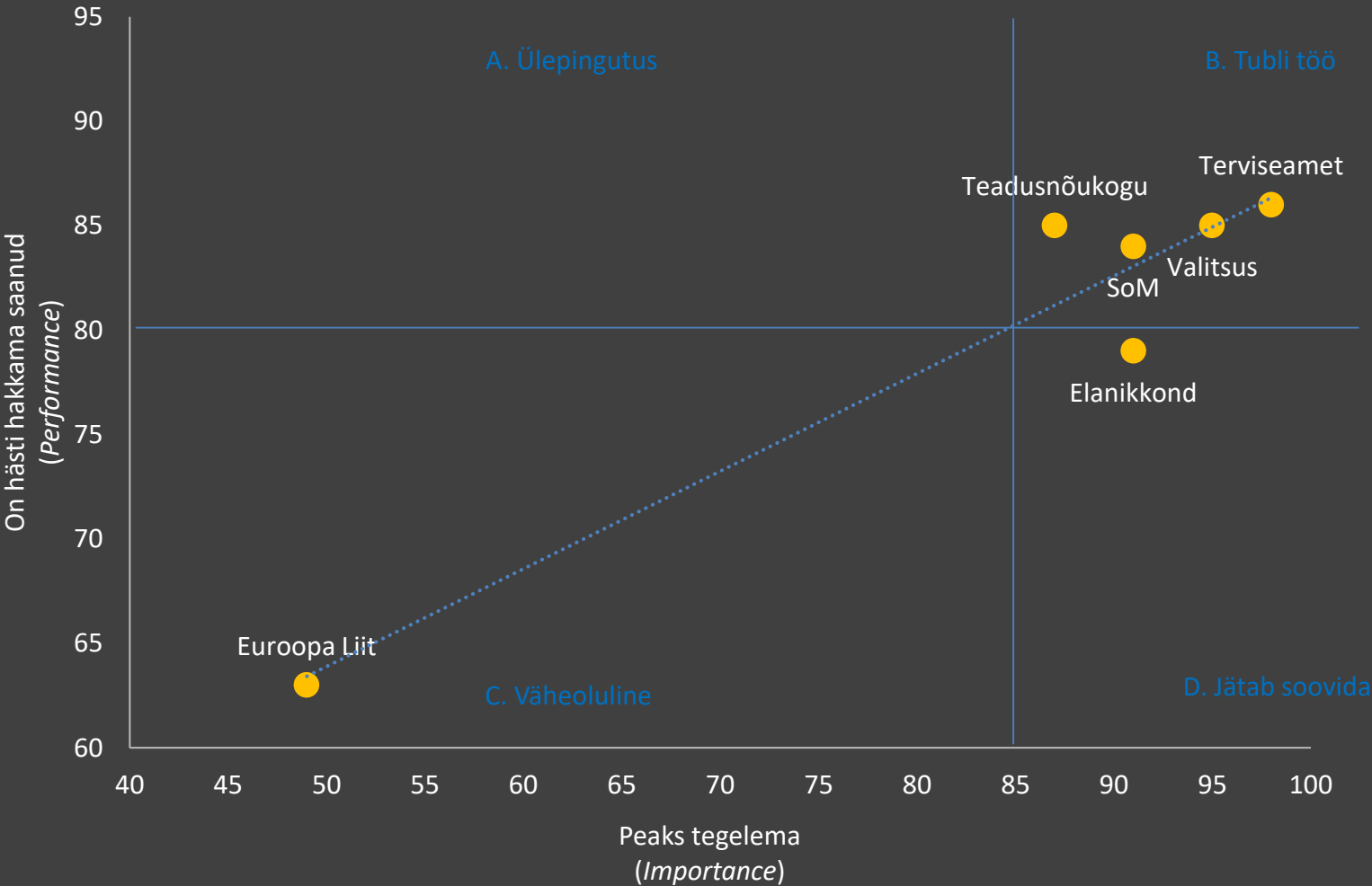
• **Teadusnõukoja** puhul on vahe olulisusele ja skoorile antud hinnangutes kõige väiksem, viidates sellele, et nõukoja tegevus vastab kõige paremini inimeste ootustele selle asutuse suhtes.

• **Euroopa Liidu** tegevust kriisi ohjamisel peeti samuti küllalt õnnestunuks, aga samas ei pälvi see elanikkonnalt kuigi suurt tähelepanu, sest liidu rolli ei peeta Eesti kriisijuhtimises oluliseks.

Kes peaks koroonakriisi ohjamisega Eestis tegelema?

Kuidas ollakse hakkama saanud?

(% vastajatest, kes oskasid vastava institutsiooni tegevust hinnata)

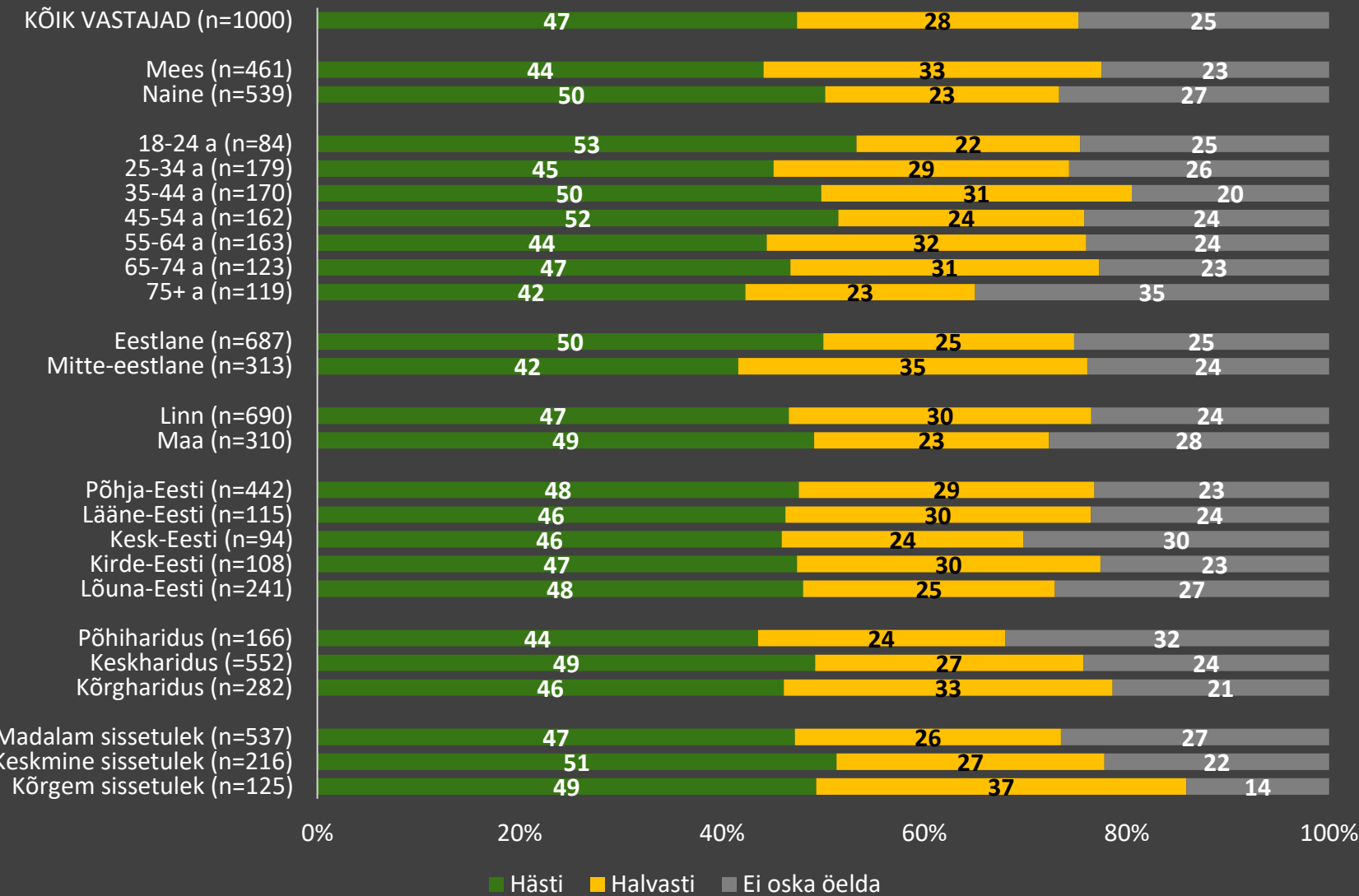
• Eelmisel slaidil toodud tulemused on koondatud juuresolevasse maatriksisse, mis peegeldab nõ olulisuse vs soorituse analüüsi (IPA). Maatriks on hinnangute keskmiste alusel jaotatud neljaks ruuduks. Iga institutsioon paigutub pildile vastavalt selle olulisusele ja sooritusele antud hinnangutele.

• Enamik institutsioonidest asetus **kastikesse B**, mis viitab, et nende rolli koroonakriisi ohjamises peeti ühelt poolt oluliseks ja teisalt oldi nende tegevusega ka rahul. Terviseamet sai mõlemas küsimuses kõige kõrgemad hinded. Teadusnõukogu tööd näiteks hinnati samuti väga heaks, aga selle olulisus on vastajate meelest pisut madalam kui teiste riigiinstitutsioonide oma.

• Elanikkond paigutus **kastikesse D**, mis tähendab, et selle rolli peeti viirusekriisis üle keskmise oluliseks, aga rahulolu sooritusega jäi keskmisest madalamaks. Elanikkonna tegevusele tuleks kriisijuhtimise seisukohast enam tähelepanu pöörata.

• Euroopa Liit jäi soorituskooride poolest keskmisest allapoole, aga omab inimeste meelest väheolulist rolli (**kast C**), mistõttu ei ole madal sooritus Eesti kriisijuhtimises seisukohast kriitiline küsimus.

Kuidas on Euroopa Liit koroonakriisi ohjamisega Eestis seni hakkama saanud? (%)

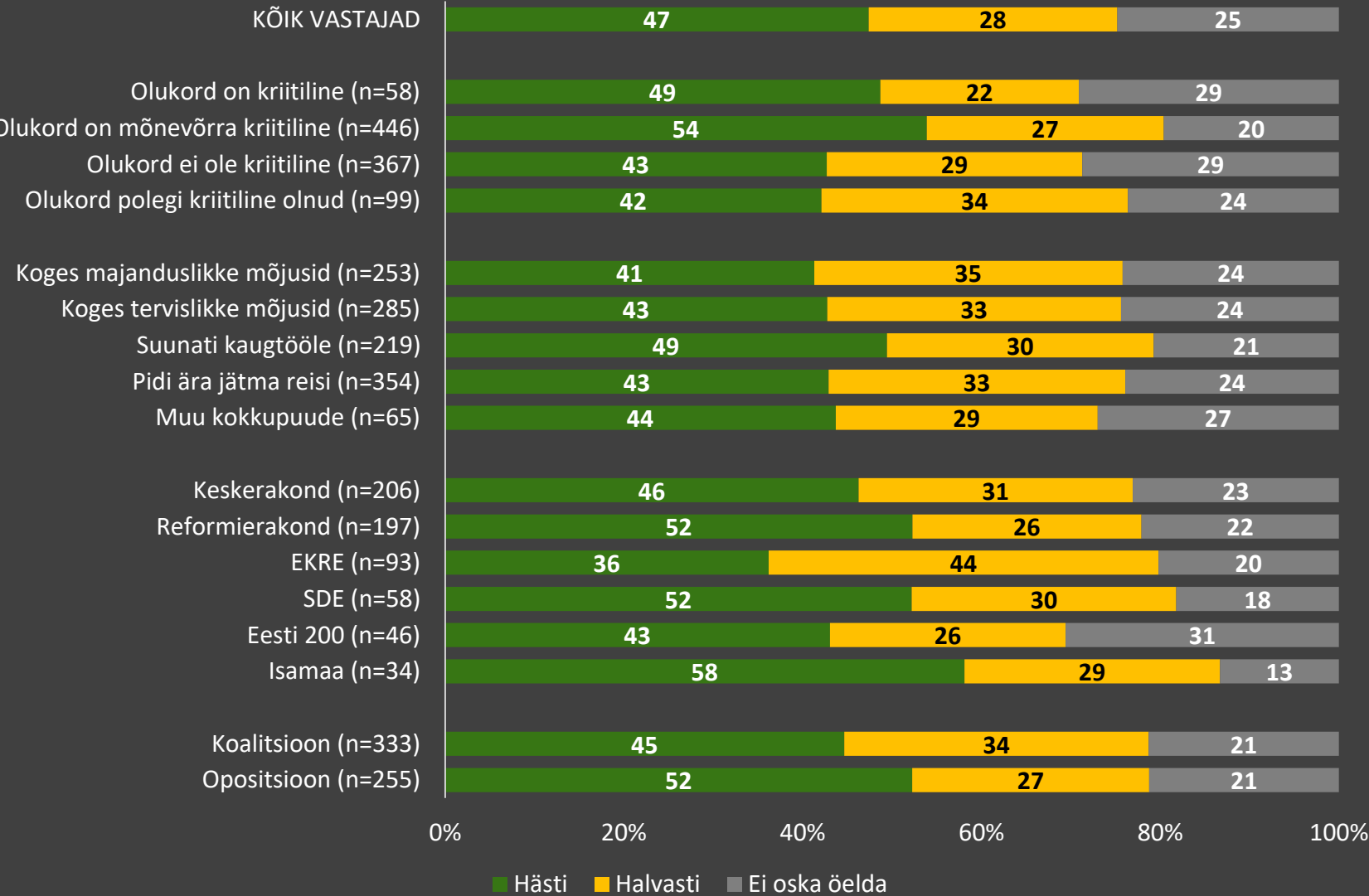
• Vaatleme lähemalt ka, millised elanikkonnagrupid olid enam ja millised vähem rahul kahe peamise poliitilise institutsiooni, Euroopa Liidu ja Eesti valitsuse tegevusega.

• **Euroopa Liidu** tegutsemisega Eesti koroonakriisi ohjamisel olid kõige rohkem **rahul** naised (50% väga või pigem hästi), vanusegrupp 18-24 a (53%) ja Eesti rahvusest inimesed (50%).

• Kõige enam väljendasid **rahulolematust** aga mehed (33% väga või pigem halvasti), mitte-eestlased (35%), linnades elavad inimesed (30%) ning kõrgemalt haritud (33%) ja kõrge sissetulekuga (37%) vastajad.

• Euroopa Liidu tegevuse hindamisel **jäid hätta** eeskätt eakad inimesed (35% vanuserühmast 75+ a), madalama hariduse (32%) ja sissetulekuga (27%) inimesed ning regiooni Kesk- ja Lõuna-Eesti elanikud (vastavalt 30% ja 27%).

Kuidas on Euroopa Liit koroonakriisi ohjamisega Eestis seni hakkama saanud? (%)

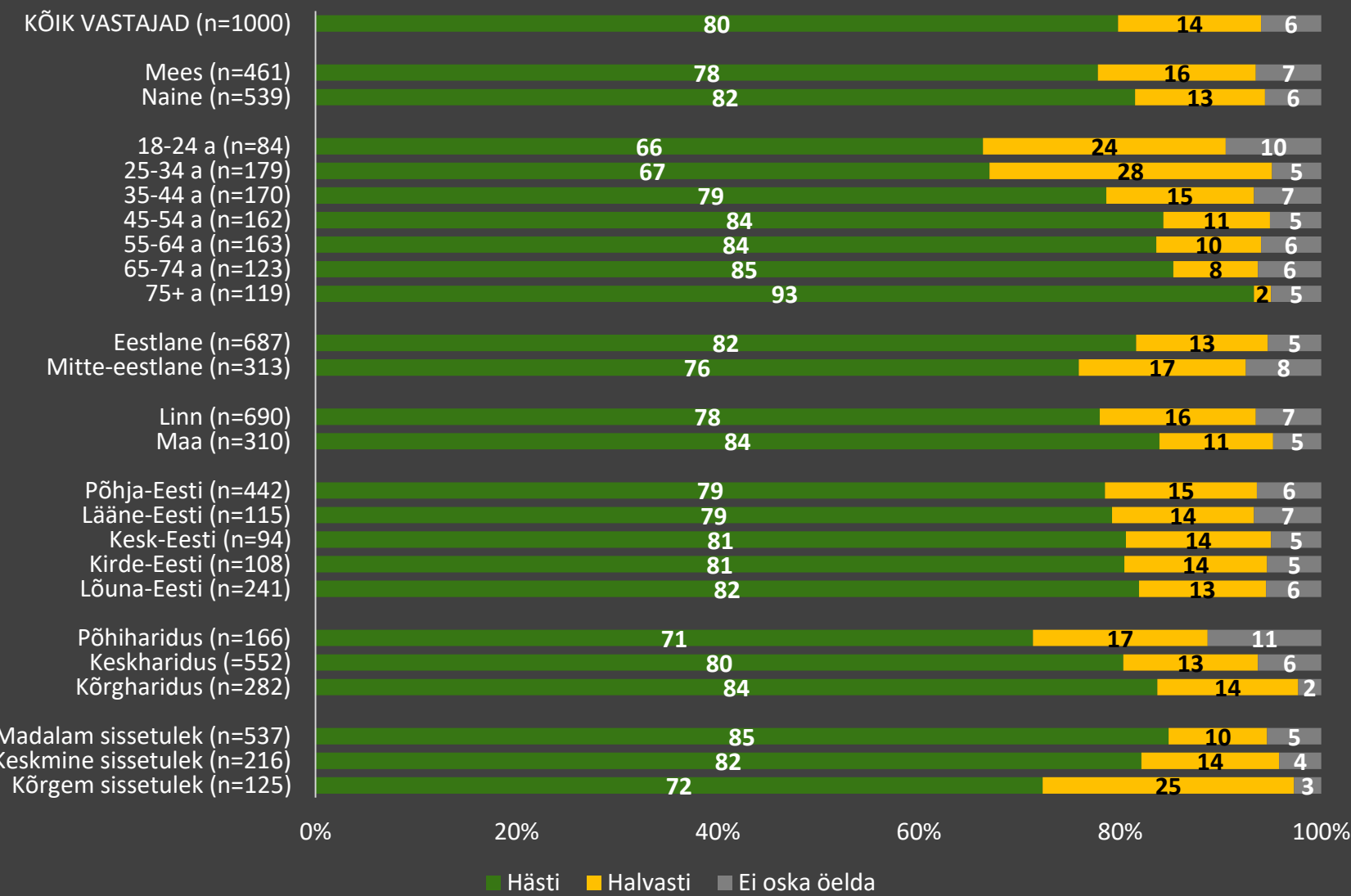

• Inimesed, kelle meelest oli koroonalukord küsitluse hetkel kriitiline või mõnevõrra kriitiline, väljendasid suuremat rahulolu Euroopa Liidu tegevusega kriisi ohjamisel (vastavalt 49% ja 54%) kui need, kelle meelest see kriitiline polnud.

• Isikliku kogemuse lõikes hinnangud Euroopa Liidu tegevusele märkimisväärselt ei erinenud, kuigi teatud tendents siiski avaldus - kriisi otsesemaid mõjusid (tervis, majanduslik hakkamasaamine) kogenud inimesed olid liidu tegevusega pisut vähem rahul.

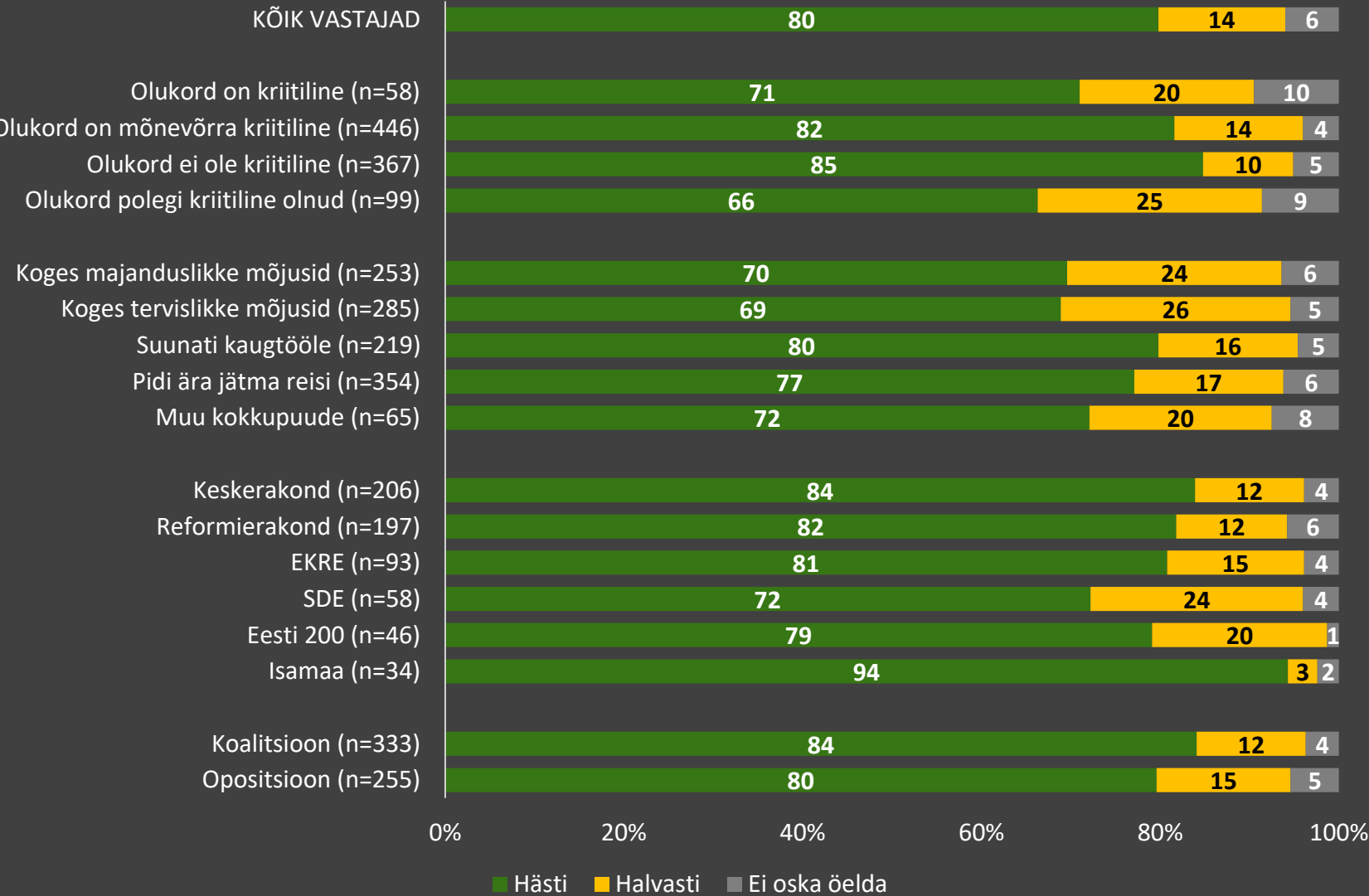
• Poliitiliste eelistuste lõikes on Euroopa Liidu tegevuse suhtes kõige kriitilisemad EKRE toetajad (44%); kõrge on rahulolu aga Reformierakonna poolehoidjate hulgas (52%). Tervikuna on rahulolu Euroopa Liidu tööga kõrgem opositsiooni-erakondade toetajate seas (52%).

Kuidas on Eesti valitsus koroonakriisi ohjamisega Eestis seni hakkama saanud? (%)

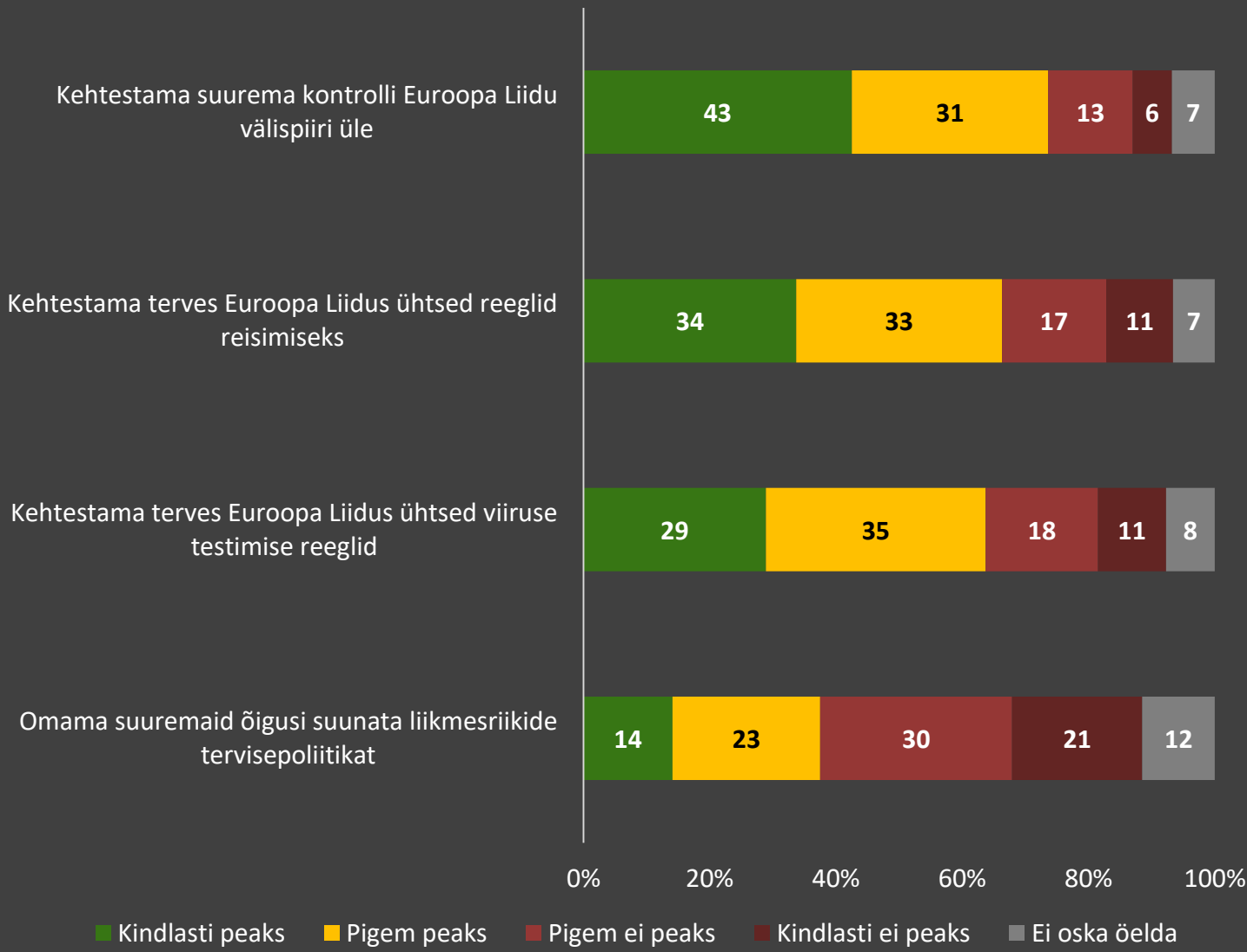
- Eesti valitsuse tegevusega koroonakriisi ohjamisel olid enim rahul naised (82% pigem + väga hästi), Eesti rahvusest (82%) ja maapiirkondades elavad (84%) inimesed. Väga selge trend joonistus välja vanuse lõikes, kus vanuse kasvades tõuseb ka rahulolu valitsuse tegevusega, ulatudes koguni 93%-ni kõige eakamate inimeste seas.
- Kõige kriitilisemad olid valitsuse tegevuse suunal koroonakriisis noored vastajad vanuses 18-34 a. Sellest rühmast leidis umbkaudu iga neljas (24-28%), et valitsus on kriisi ohjamisega kehvasti hakkama saanud. Ilmselt just vanusega seostuvalt jagasid negatiivseid hinnanguid ka madalama haridustasemega vastajad (17% põhiharidusega inimestest). Samas oli selles haridusgrupis enim neid, kes ei osanud valitsuse tegevust hinnata (11%).
- Sissetuleku lõikes on tendents samuti väga selge – mida kõrgem sissetulek, seda vähem oldi valitsuse tööga rahul.

Kuidas on Eesti valitsus koroonakriisi ohjamisega Eestis seni hakkama saanud? (%)

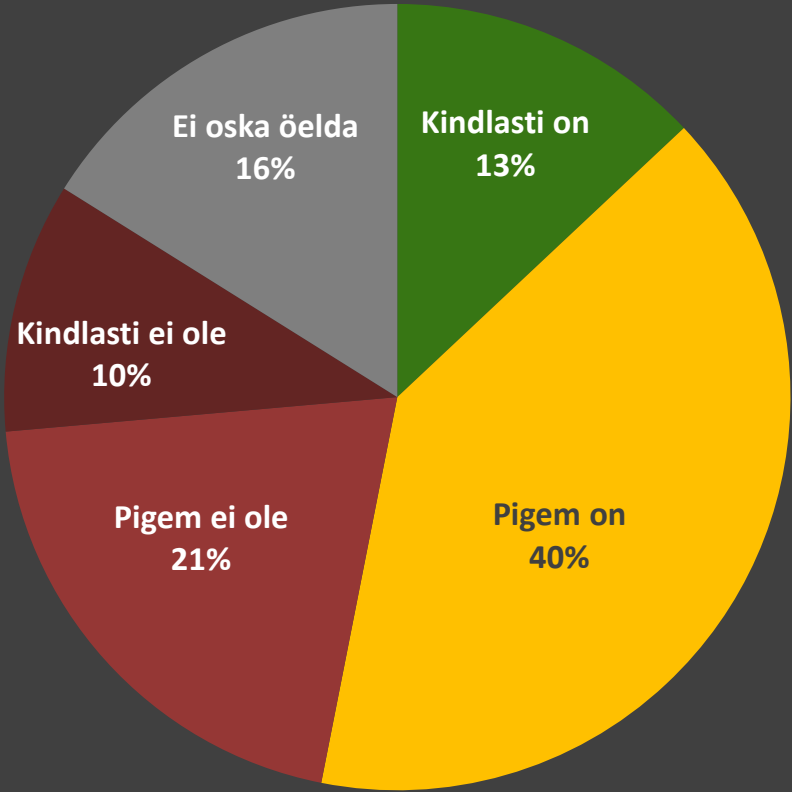
- Valitsuse tööga koroonakriisi ohjamisel olid vähim rahul ühelt poolt need inimesed, kelle meelest oli viiruseolukord kriitiline (20% pigem või väga halvasti) ja teisalt need, kelle meelest see polegi kunagi kriitiline olnud (25%).
- Ka need vastajad, kes on isiklikult kogenud kriisi tervislikke või majanduslikke mõjusid, olid valitsuse töö suhtes keskmisest märksa kriitilisemad (vastavalt 26% ja 24%), samas kui need, keda koroonakriis on vähem raputanud, jagasid valitsuse tegevusele positiivsemaid hinnanguid.
- Kokku 12% koalitsiooni toetajatest ei olnud valitsuse kriisijuhtimisega rahul, seejuures enim laekus kriitikat EKRE toetajatelt (15%). Opositsiooniparteide toetajaskonnast keskmiselt väljendas rahulolematust 15%.

Kas Euroopa Liit peaks koroonakriisiga seoses tegema alljärgnevat? (%)

- Erinevatest väljapakutud meetmetest, mida Euroopa Liit seoses koroonakriisiga teha saaks, leidis Eesti elanikkonnas enim toetust rände reguleerimine, nii liidu sees kui selle välispiiril. Kokku 74% vastajatest leidis, et Euroopa Liit kindlasti või pigem peaks kehtestama suurema kontrolli välispiiri üle ning 66% arvates tuleks kehtestada ühtsed reisireeglid liidusiseselt.
- Ühtsete viirusetestimise reeglite kehtestamist Euroopa Liidus pidas vajalikuks pea kaks inimest kolmest (64% kindlasti + pigem peaks).
- Kõige vähem leidis aga toetust idee, et Euroopa Liit omaks suuremaid õigusi liikmesriikide tervisepoliitika suunamisel. 38% oli sellega kindlasti või pigem päri, enamik (51%) siiski vastu. 12% ei osanud antud küsimuses seisukohta võtta.

Kas Teie meelest on Euroopa ühislauenu võtmine õigustatud või mitte? (%)

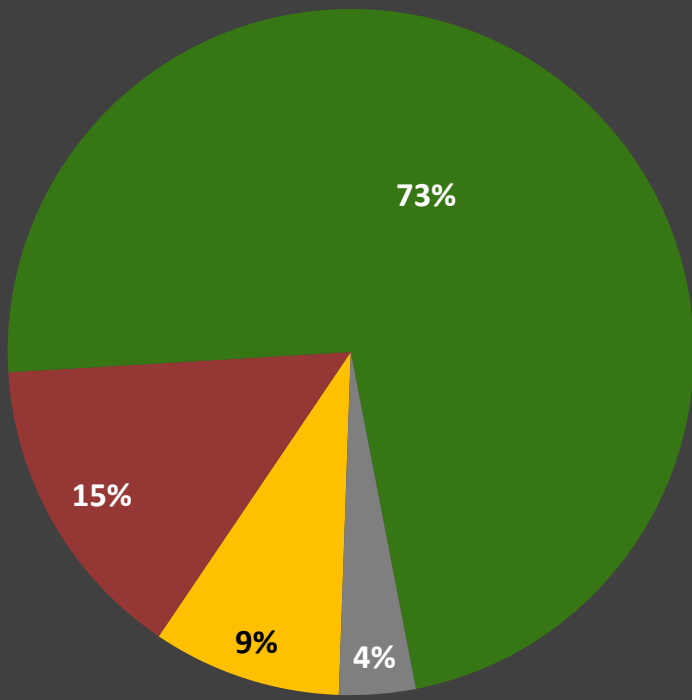

- Sel suvel esitas Euroopa Komisjon ettepaneku võtta 750 miljardit eurot laenu koroonapandeemiast ülesaamiseks ja majanduse taaskäivitamiseks. Sellest 390 miljardit eurot jagatakse liikmesriikidele toetustena ja 360 miljardit laenudena. Eesti elanikelt päriti, kas Euroopa ühislauenu võtmine on nende meelest õigustatud või mitte.
- Selgus, et 53% inimestest toetab **Euroopa ühislauenu võtmist**, sh 40% meelest oli see pigem ja 13% arvates kindlasti õigustatud. Umbes kolmandik (31%) oli ühislauenu võtmisele vastu ja 16% ei osanud oma seisukohta väljendada.
- Kõige **positiivsemalt** olid Euroopa ühislauenu osas meelestatud noored (62% 18-24-aastastest arvates kindlasti või pigem õigustatud), kõrghariduse (61%) ja kõrgema sissetulekuga (61%) inimesed. Erakondliku eelistuse lõikes oli toetus ühislauenule kõrge Reformierakonna (65%) toetajate hulgas, selgelt madalaim aga EKRE valijaskonnas (47%). Muudes lõigetes olid erisused minimaalsed.

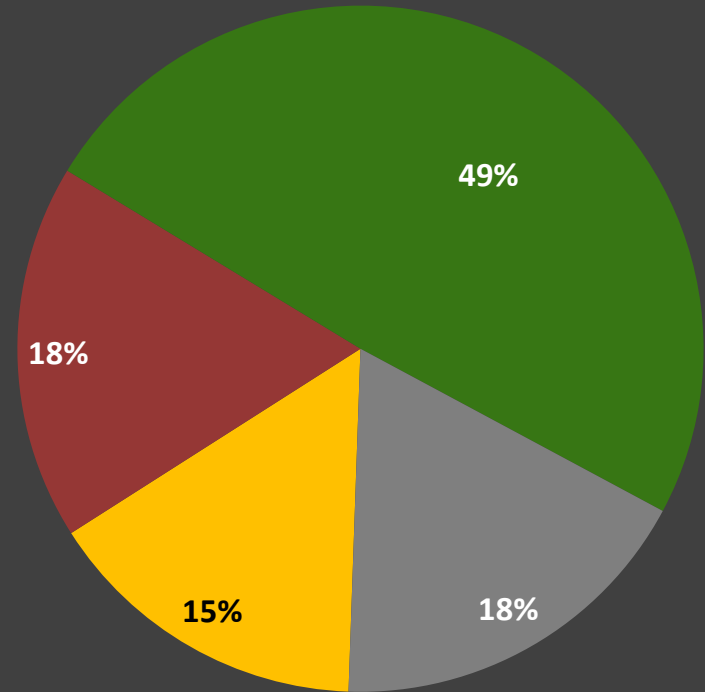
KOROONAMEETMED EESTIS

Kuidas Te hindate valitsuse meetmeid viiruse ohjamiseks kevadise koroonalaine ajal? Aga valitsuse meetmeid majanduse käigushoidmiseks?
(%; kõik vastajad)

Viirusemeetmed

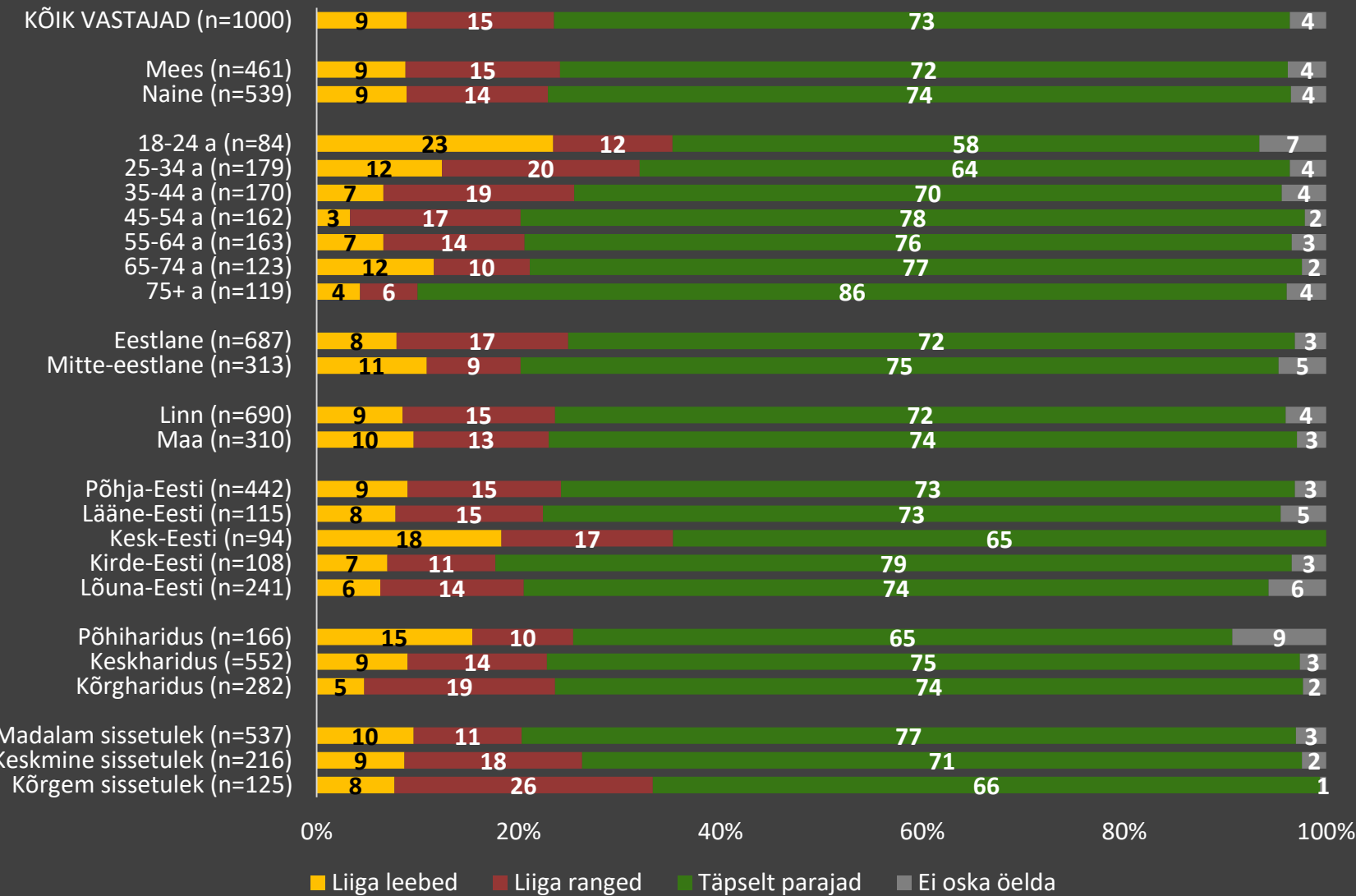
Majanduslikud meetmed

■ Liiga leebed ■ Liiga ranged ■ Täpselt parajad ■ Ei oska öelda

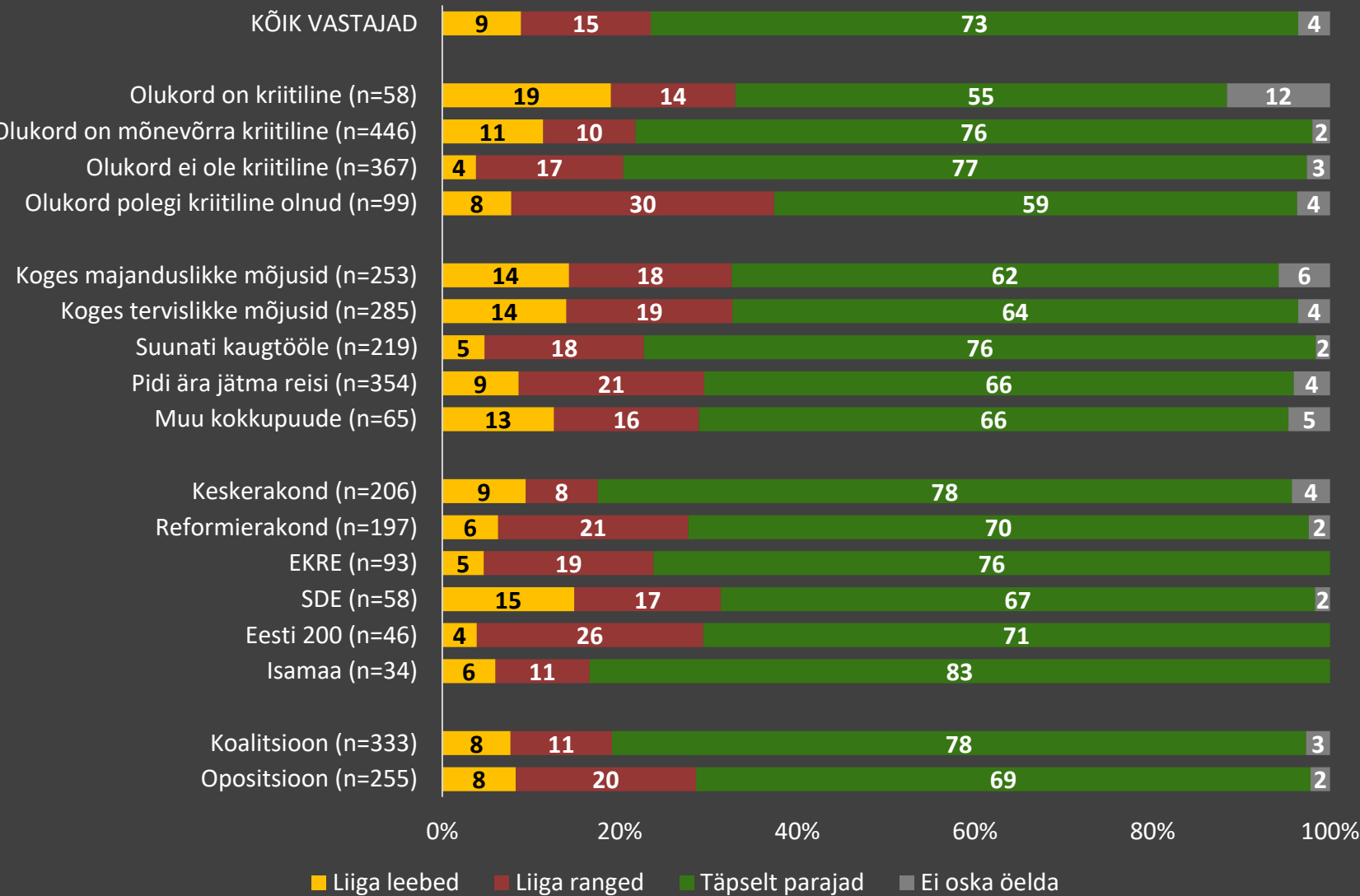
- Hinnates valitsuse poolt kevadise koroonalaine ajal rakendatud meetmeid, leidis ligi kolm neljandikku Eesti elanikkonnast (73%), et viiruse leviku tõkestamiseks mõeldud meetmed olid parajad ja umbes pool (49%), et majanduslikud meetmed olid parajad.
- Majandusmeetmete puhul oli pisut suurem nende inimeste osakaal, kelle arvates olid piirangud liiga leebed (15%) või, vastupidi, liiga karmid (18%). Samuti ei osanud hulk vastajaid majanduslike meetmete proportsionaalsust hinnata (18%).

Kuidas Te hindate valitsuse meetmeid viiruse ohjamiseks kevadise koroonalaine ajal? (%)

- Kui mehed ja naised hindasid valitsuse kevadisi meetmeid koroonaviiruse ohjamiseks sarnaselt, siis vanuse lõikes ilmnesisid suured erisused. Noorim vanuserühm (18-24 a) leidis keskmisest oluliselt enam, et piirangud olid liiga leebed (23%). Vanuserühm 25-54 a oli seevastu keskmisest enam seisukohal, et meetmed olid liiga ranged (17-20%), ja eakad inimesed olid ülekaalus nende hulgas, kes pidasid meetmeid parajaks (86% 75+ a).
- Nende hulgas, kes pidasid viirusega võitlemise meetmeid liiga leebeks, olid lisaks noortele ülekaalus veel Kesk-Eesti elanikud (18%) ja madalama haridustaseme esindajad (15%).
- Liiga rangeks pidasid piiranguid pigem Eesti rahvusest inimesed (17%), kõrgharitud (19%) ning ülekaalukalt ka kõrgema sissetulekuga (26%) vastajad.
- Kokkuvõttes, kõige vähem oli neid, kelle meelest olid viirusemeetmed proportsionaalsed, noorte (58%) ja põhiharidusega inimeste (65%), Kesk-Eesti elanike (65%) ning kõrgema sissetulekuga vastajate (66%) hulgas.

Kuidas Te hindate valitsuse meetmeid viiruse ohjamiseks kevadise koroonalaine ajal? (%)

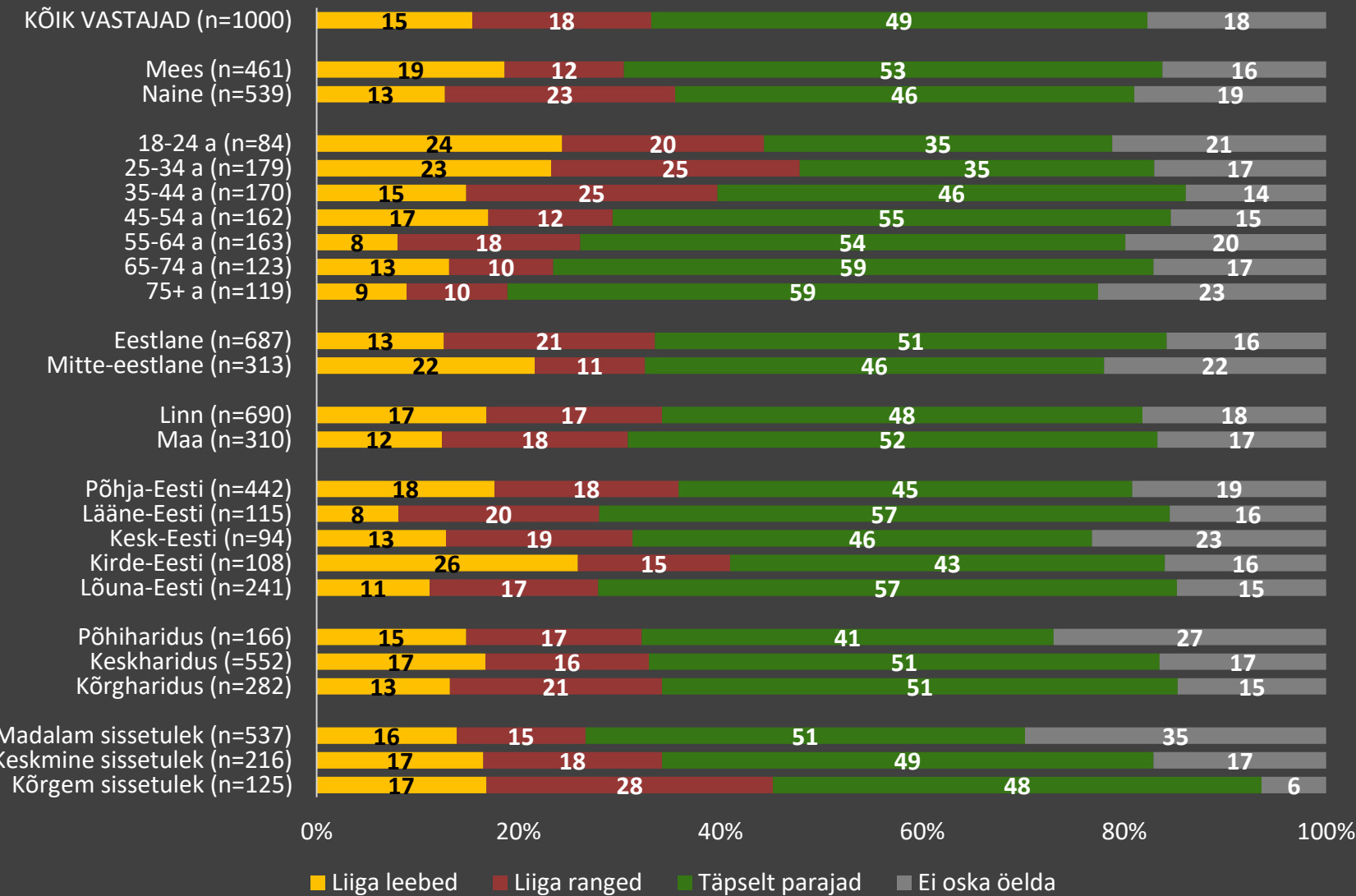
• Valitsuse kevadiste meetmetega viiruse ohjamiseks olid vähem rahul need, kes pidasid viiruseolukorda **kriitiliseks** – keskmisest sagedamini pidasid need inimesed piiranguid liiga leebeks (19%). Kelle meelest aga **pole olukord kriitiline olnudki**, olid teistega võrreldes märksa enam seisukohal, et meetmed on olnud liiga ranged (30%).

• Inimesed, kes kogesid kriisi **majanduslikke või tervisega seotud tagajärgi**, olid vähem altid valitsuse viirusemeetmeid proportsionaalseks hindama – keskmisest enam öeldi, et piirangud on olnud liiga leebed (14%).

• Kolme **valitsuserakonna toetajate** seas oli teistega võrreldes rohkem inimesi, kelle meelest on viirusemeetmed olnud parajad (78%). Siiski oli ka koalitsioonierakondade toetajate hulgas 8% neid, kes pidasid piiranguid liiga leebeks ja 11% neid, kelle arvates olid need liiga ranged.

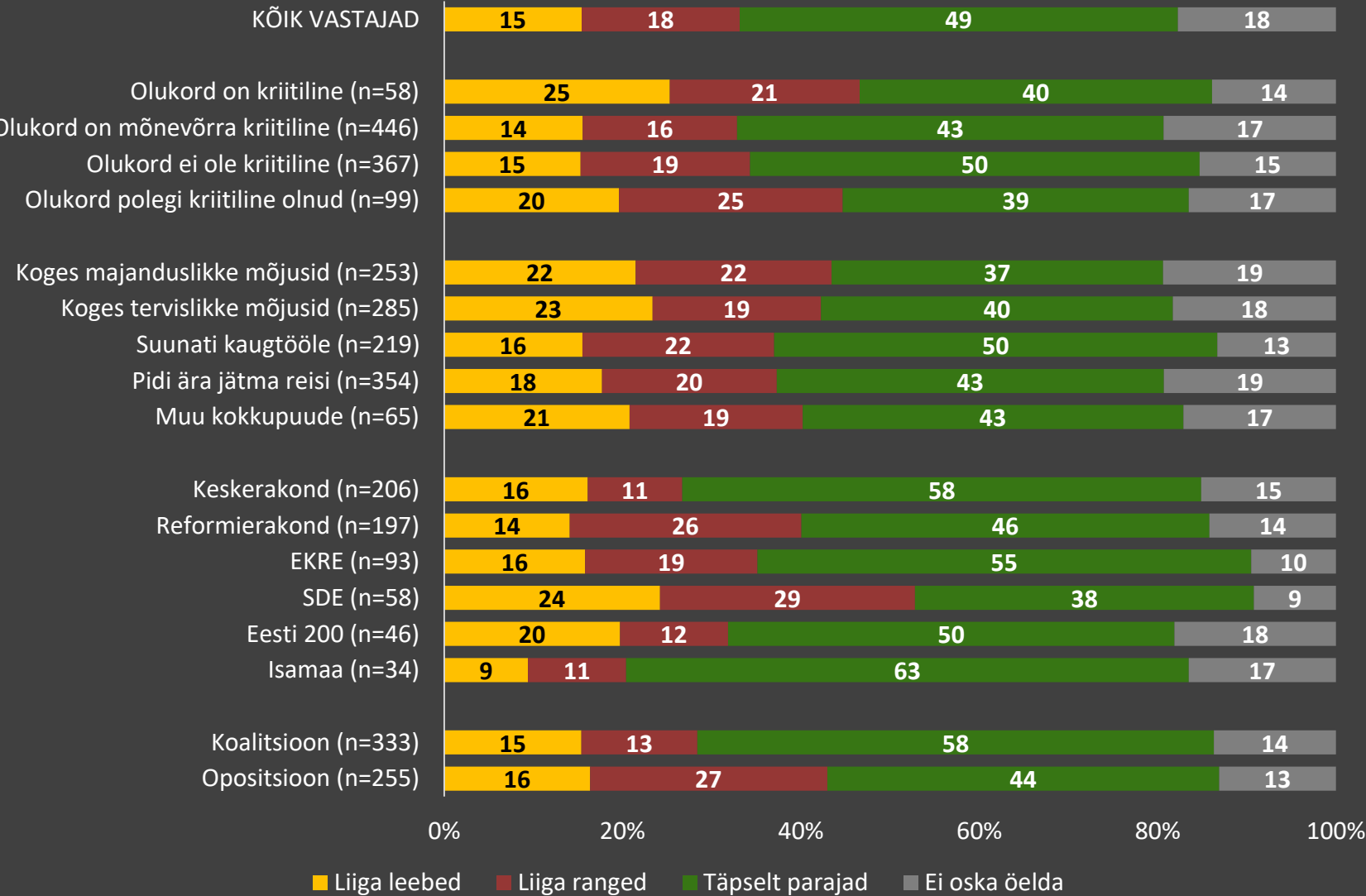
• Reformierakonna toetajad olid ülekaalus nende hulgas, kelle arvates on piirangud olnud **liiga ranged** (21%).

Kuidas Te hindate valitsuse meetmeid majanduse käigushoidmiseks kevadise koroonalaine ajal? (%)

- Valitsuse majandusmeetmete proportsionaalsuse hindamisel ilmnemise erisused pea iga taustatunnuse lõikes. **Mehed** kaldusid meetmeid keskmisest enam liiga leebeks, **naised** seevastu liiga rangeks hindama.
- Nagu viirusemeetmete puhul, nii olid ka majanduslike piirangute suhtes kõige kriitilisemad **noored vastajad**. Vaid kolmandik 18-34-aastasest pidas neid parajaks, suur hulk aga kas liiga leebeks (23-24%) või siis, vastupidi, liiga rangeks (20-25%).
- **Rahvuse** võrdluses hindasid eestlased meetmeid märksa enam liiga rangeks (21%), mitte-eestlased aga liiga leebeks (22%). Ilmselt just nende erisustega seonduvalt peeti majanduslikke meetmeid liiga leebeks eeskätt **Kirde-Eestis** (26%).
- Madalama **hariduse ja sissetulekuga** inimestest ei osanud märkimisväärne hulk majandusmeetmete proportsionaalsust hinnata (27 ja 35%); kõrgema sissetulekuga inimesed olid aga keskmisest märksa enam seisukohal, et piirangud olid liiga ranged (28%).

Kuidas Te hindate valitsuse meetmeid majanduse käigushoidmiseks kevadise koroonalaine ajal? (%)

• Nagu viirusega võitlemise meetmeid, nii hindasid ka valitsuse majandusmeetmeid proportsionaalsemaks need inimesed, kelle meelest ei olnud koroonaolukord oktoobris kuigivõrd või üldse mitte kriitiline, ning need, kes ei olnud ise kriisi raskeid tagajärgi kogenud.

• Liiga leebeks pidasid valitsuse meetmeid vastajad, kellel hinnangul oli viiruseolukord kriitiline (25%) ja kes olid kogenud selle tervisega seotud (23%) või majanduslikke (22%) mõjusid. Liiga karmiks hindasid meetmeid aga inimesed, kelle meelest pole olukord kriitiline olnudki.

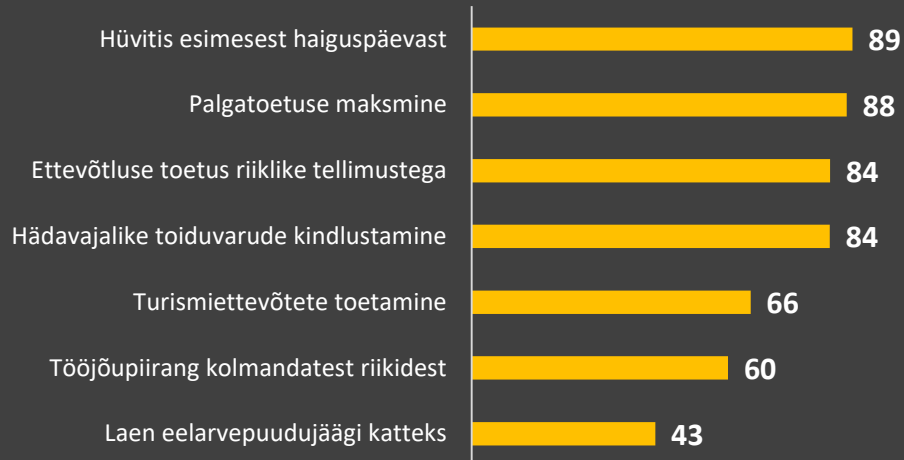
• Reformierakonna toetajad leidsid keskmisest sagedamini, et kevadised meetmed olid liiga ranged (26%); koalitsioonierakondade toetajate hulgas oli aga enam neid, kes pidasid valitsuse meetmeid proportsionaalseks (58%).

Kas Eestis tuleks viiruseolukorra halvenedes kasutusele võtta või jätkata järgmiste meetmetega...? (% , kõik vastajad)

...et viirust ohjata

...et majandust turgutada

• Erinevatest viiruse ohjamise meetmetest toetab elanikkond kõige rohkem tasuta testimise võimaldamist (94%), karantiininõuet viirusega nakatunutele ja nende lähikontaktsetele (92%) ning distantsi hoidmist avalikus ruumis (90%). Kõige vähempopulaarsed olid kaubanduskeskuste sulgemine (19%) ja plaanilise ravi peatamine (11%). Otselendude piiramist toetas ainult umbes iga kolmas inimene (36%).

• Toetus erinevatele majanduslikele meetmetele on samuti kõrge. Enim toetatakse töövõimetushüvitise maksmist alates esimesest haiguspäevast (89%) ja palgatoetuse maksmist töökaotuse või sissetuleku olulise vähenemise korral (88%), vähim aga laenu võtmist riigieelarve puudujäägi katmiseks (45%).

Kas Eestis tuleks viiruseolukorra halvenedes kasutusele võtta või jätkata järgmiste meetmetega...?

- Erinevatest **VIIRUSE LEVIKU TÕKESTAMISE MEETMETEST** toetavad **noored** keskmisest enam koolide sulgemist viiruseohu korral (74% 18-24-aastastest), aga ka näiteks kaubanduskeskuste sulgemist (38%). Keskmisest vähem oldi aga nõus alkoholi müügipiirangutega meelelahutusasutustes (53%). Keskmisest suurem vastuseis alkoholi müügipiirangutele ilmnis ka vanuserühmas **25-44 a** (55%). Sama vanuserühm oli enim vastu näomaski kandmisele avalikus ruumis (64%). Toetus piiride sulgemisele ja otselendude piiramisele oli madalaim vanuserühmas 35-44 (44% ja 27%). Vahetult tervist kaitsvaid meetmeid nagu karantiininõue nakatunutele, distantse hoidmine ja näomaski kandmine avalikus ruumis, aga ka piiranguid alkoholile ja meelelahutusele toetasid enim **eakamad inimesed**.
- Eestlased** pooldavad märksa sagedamini külastuskeeldu haiglatele ja hooldekodudele (81%), **muust rahvusest** inimesed aga koolide sulgemist (67%), otselendude piiramist (44%) ja üldiste liikumispiirangute kehtestamist (40%).
- Regiooniti** oli toetus meelelahutusega seonduvatele piirangutele madalaim Põhja-Eestis (63%). Kirde-Eesti paistis silma kõrge toetuse poolest riigipiiride sulgemisele (61%) ja otselendude piiramisele (56%), aga ka üleüldiste liikumispiirangute kehtestamisele (45%), kaubanduskeskuste sulgemisele (30%) jne.
- Kõrgema haridusega** inimesed avaldasid enam poolehoidu teadus- ja arendustegevuse toetamisele (94%) ja vähim koolide sulgemisele (56%). Piiride sulgemist, otselendude piiramist ja üldiste liikumispiirangute kehtestamist toetasid peamiselt madalama haridusega inimesed (vastavalt 62%, 43% ja 50%). Sarnased tendentsid ilmnisid **sissetuleku** lõikes.
- EKRE toetajate** seas on keskmisest madalam toetus näomaskide kandmisele (64%), kõrgem aga piiride sulgemisele (67%) ja otselendude piiramisele (49%). **Keskerakonna** toetajad pooldavad keskmisest veidi enam pea kõiki viirusetõrjemeetmeid, eriti suur on vahe keskmisega aga alkoholi piirangute (73%) , piiride sulgemise (63%) ja otselendude piiramise (45%) puhul. **Reformierakonna** poolehoidjad paistsid silma selle poolest, et toetavad teistest oluliselt vähem koolide (54%) ja piiride sulgemist (38%), otselendude piiramist (23%) ja üldiseid liikumispiiranguid (25%).
- MAJANDUSLIKE MEETMETE** puhul olid **mehed** naistega võrreldes enam nõus riigilaenu võtmisega (48%). **Noored ja keskealsed** pidasid keskmisest olulisemaks turismivaldkonna turgutamist, **vanemaealsed** aga näiteks hädavajalike toiduvarude tagamist ja sisserände piiramist.
- Ka **rahvuslikud erisused** ilmnisid eeskätt sisserände piiramise küsimuses kolmandatest riikidest, mida toetasid mitte-eestlased (73%) oluliselt rohkem kui eestlased (55%).
- Regiooniti** on toetus sisserände piiramisele eelnevast tulenevalt kõrgeim Kirde-Eestis (75%); sama regioon paistis silma ka kõrge toetuse poolest haigushüvitise (97%, aga ka Kesk-Eesti 95%) ning palgatoetuse (95%) maksmisele. Turismisektori turgutamist ja riigilaenu võtmist pooldavad teistest enam Põhja-Eesti elanikud (vastavalt 71% ja 49%).
- Mida kõrgem on **haridus ja sissetulek**, seda enam tähtsustati ettevõtluse, sh turismi, toetamist, ja vähem tööjõu sisserände piiramist.
- Ootuspäraselt oli toetus sisserände piiramisele kõrgeim **EKRE toetajaskonnas** (78%, vrdl vaid 39% Reformierakonna toetajatest), samas kui **Reformierakonna** poolehoidjad peavad keskmisest olulisemaks turismisektori toetamist (76%). Riigilaenu võtmist pooldavad eeskätt **koalitsiooniparteide** valijad (54%).

SÕNUMISELGUS JA KOMMUNIKATSIOON

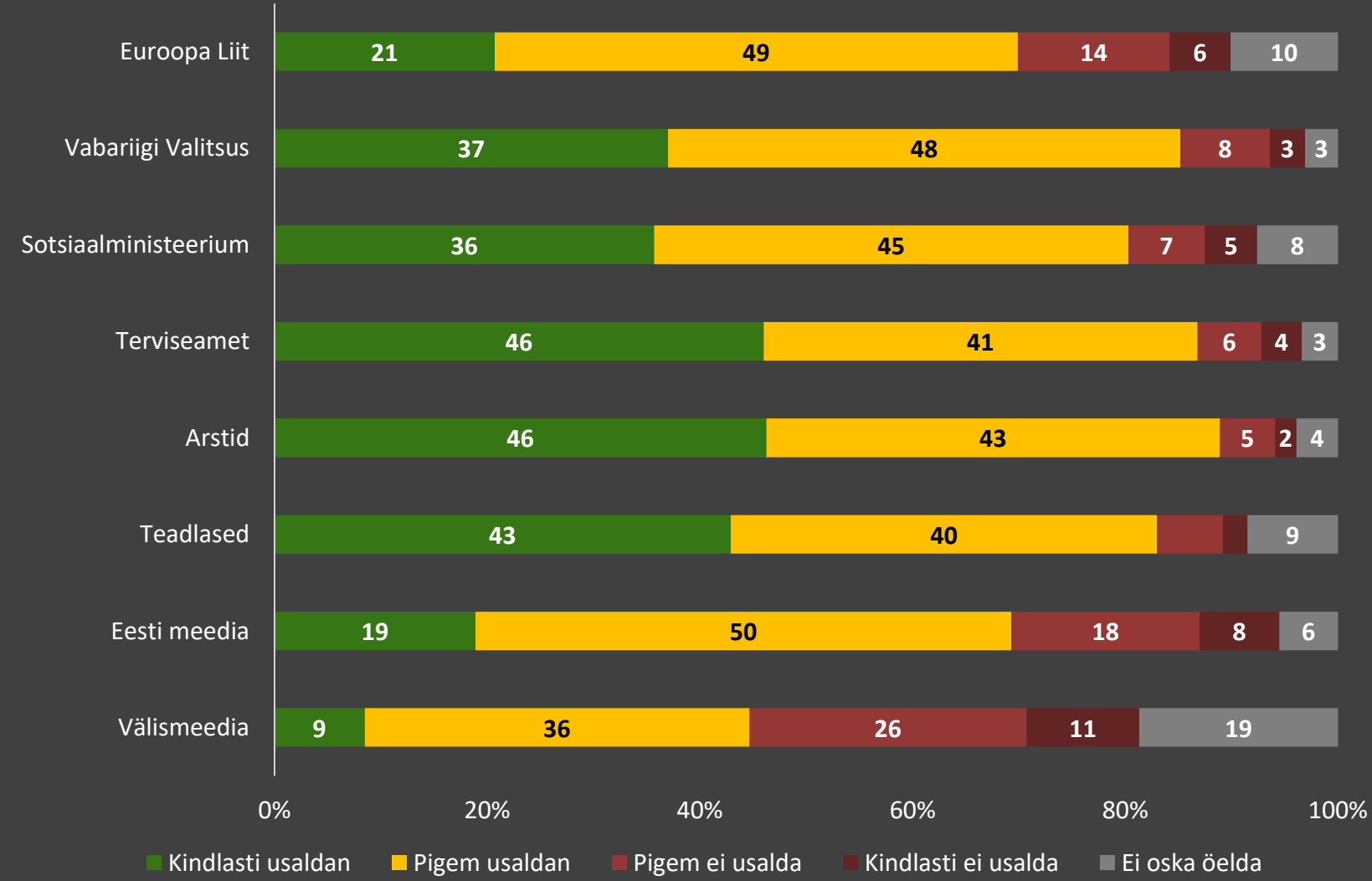
Kust saate Teie oma peamise info koroonaviiruse kohta? (%, kõik vastajad)*

- Ülekaalukalt levinuim infoallikas Eesti elanikkonna jaoks on **Eesti meedia** – koguni 84% ütles, et saab oma peamise koroonalase info sealt. Umbes iga teine (51%) jälgib riigiasutuste ametlikke kanaleid. Järgnesid sotsiaalmeedia (40%) ja isiklik tutvusringkond (39%); väiksem hulk saab teavet välismeediast (29%) või töökohast/koolist (26%). Muude vastustena (1%) toodi välja veel nõuandetelefonid, perearst jne. 2% ütles, et ei jälgi üldse koroonateemalist infot.
- **Eesti meediakanaleid** jälgivad koroonaviirusega seotud info tarvis keskmisest sagedamini eakad inimesed, poliitilise eelistuse lõikes aga Reformierakonna toetajad. **Riigiasutuste ametlikke kanaleid** kasutavad teistega võrreldes enam keskmise või kõrgema haridusega vastajad ning Keskerakonna ja Reformierakonna toetajad. **Sotsiaalmeediat ja tutvusringkonnast** saavad oma info eeskätt naised ja nooremad inimesed, ka EKRE toetajad. **Välismeediat** aga tarbivad rohkem mehed, ootuspäraselt mitte-eestlased, Põhja- ja Kirde-Eestis elavad inimesed, samuti kõrgema hariduse ja sissetulekuga elanikkonnagrupid. Nende hulgas, kes koroonateemalist infot **üldse ei jälgi**, oli pisut enam noori ja madalama haridusega inimesi ning EKRE valijaid.

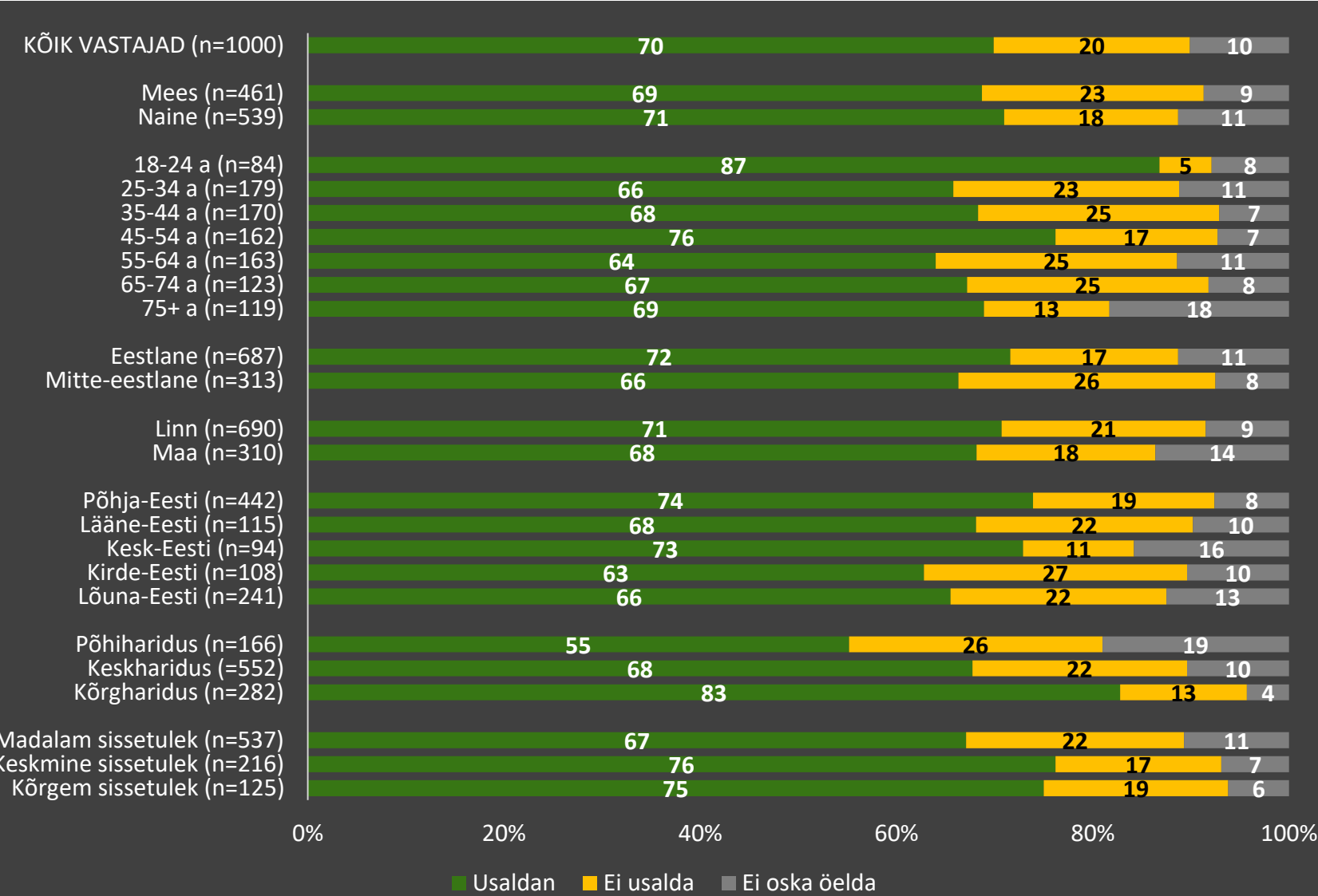
*Kuna iga vastaja võis anda mitu vastust, siis on protsentide summa 100-st suurem.

Mil määral Te nende allikate infot koroonaviiruse kohta usaldate? (%, kõik vastajad)

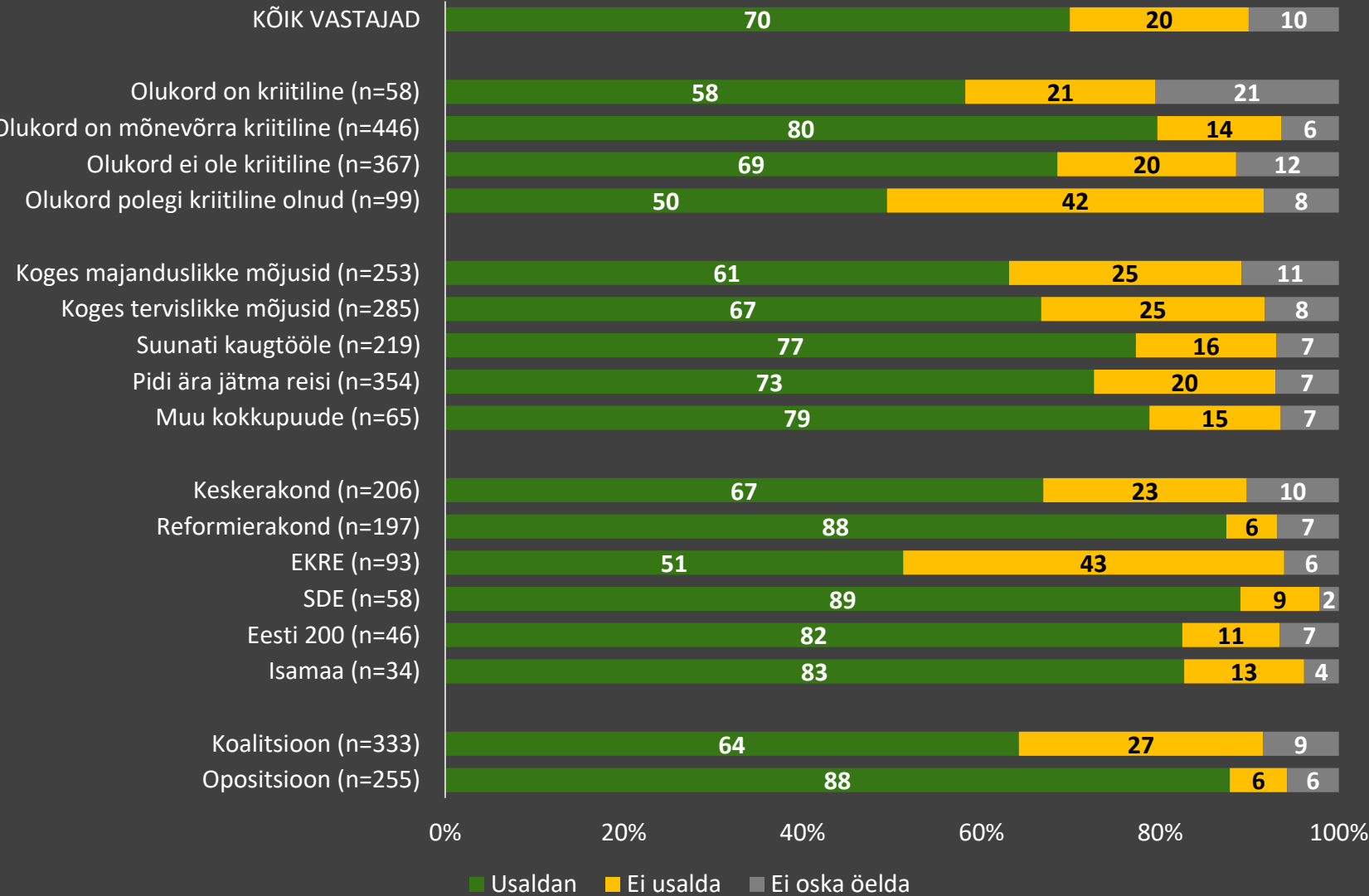
- Kõige rohkem usaldavad Eesti inimesed koroonakriisi-alase info osas tervishoiuspetsialiste –tervishoiutöötajaid ja arste (89% pigem või kindlasti usaldab) ning Terviseametit (87%).
- Vaid pisut madalam on usaldus Vabariigi Valitsuse (85%), teadlaste (83%) ja Sotsiaalministeeriumi (80%) edastatud info suhtes.
- Kõige vähem usaldatakse infot, mis pärineb meediast, kusjuures välismeediat (45%) usaldatakse vähem kui Eesti meediat (69%). Kuigi välismeedia usaldusväärsust ei osanud paljud hinnata (19%), on just see allikas esikohal mitteusaldatavuse poolest (37%).
- Euroopa Liidu koroonala infot usaldab kokku 70% vastajatest. Umbkaudu iga viies (20%) seda ei usalda ja kümnendik ei osanud oma seisukohta öelda.

Mil määral Te usaldate Euroopa Liidu infot koroonaviiruse kohta? (%)

- Vaatleme lähemalt kahe peamise poliitilise institutsiooni, Euroopa Liidu ja Eesti valitsuse poolse info usaldatavust.
- **Euroopa Liitu** usaldavad koroonakriisis infoallikana eeskätt noored (87% 18-24-aastastest), eesti rahvusest inimesed (72%) ning kõrgema hariduse ja sissetulekuga elanikkond. Regiooniti on usaldus Euroopa Liidu edastatud infole kõrgeim Põhja- ja Kesk-Eestis (74% ja 73%).
- Kui eakate ja põhiharidusega inimeste seas on usalduse näitaja osati madalam seetõttu, et ei osatud Euroopa Liidu info usaldusväärsust hinnata, siis mitte-eestlaste puhul ja Kirde-Eestis on selge hulk inimesi, kes peavad Euroopa Liitu infoallikana ebausaldusväärseks (vastavalt 26% ja 27%).

Mil määral Te usaldate Euroopa Liidu infot koroonaviiruse kohta? (%)

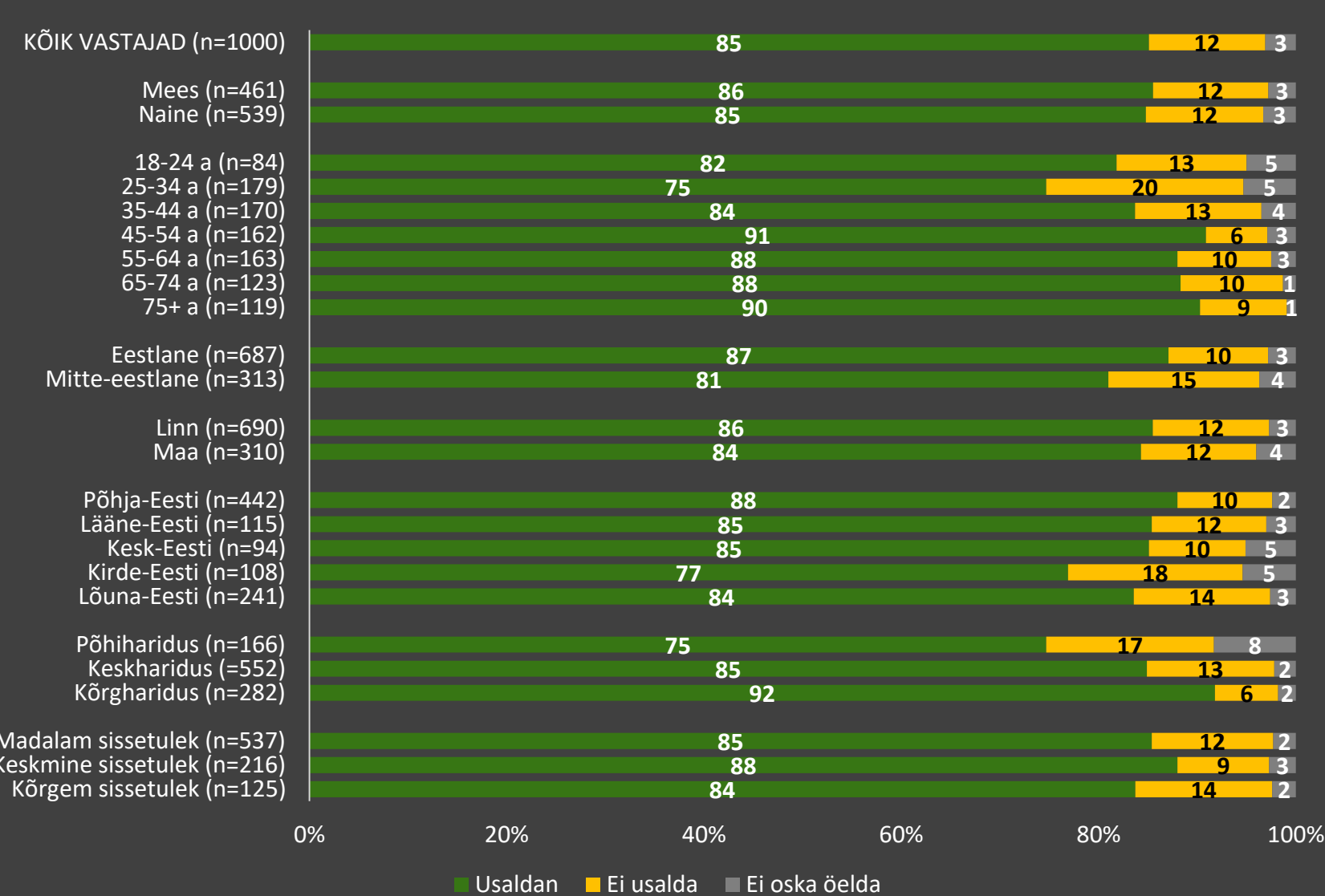

• Usaldus Euroopa Liidu kui infoallika suhtes on madalaim nende inimeste hulgas, kelle meelest pole koroonalukord kunagi kriitiline olnud (42% ei usalda).

• Samal ajal on usaldatavuse määr madalam ka nende seas, kes puutusid kokku viirusekriisi vahetute, nt majanduslike või tervislike tagajärgedega (mõlemast 25% ei usalda).

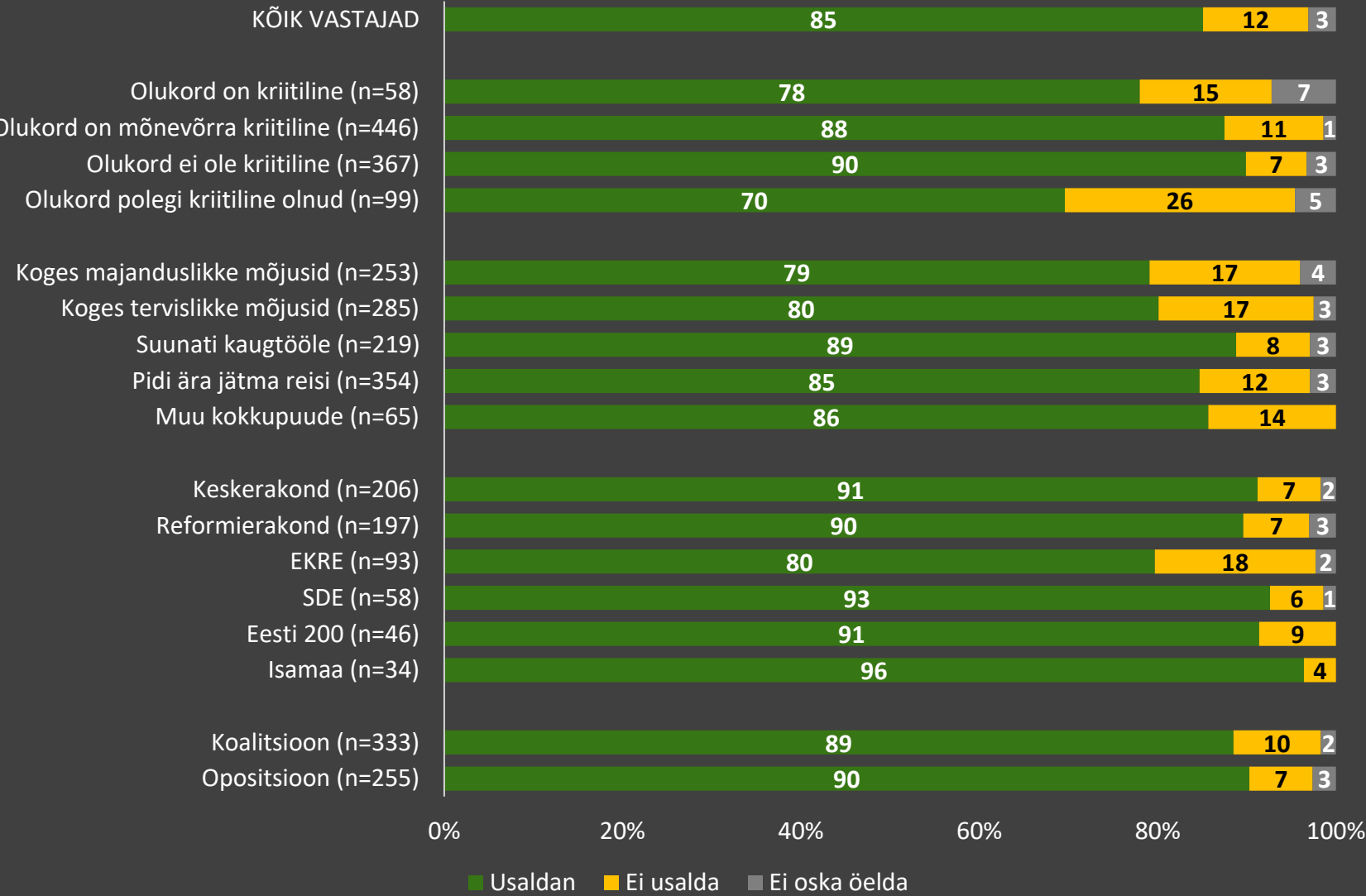
• Poliitiliste eelistuse lõikes eristus kõige teravamalt euroskeptiliste vaadetega EKRE, mille toetajatest koguni 43% peavad Euroopa Liidu infot ebausaldusväärseks. Vastav näitaja on küllalt kõrge ka Keskerakonna paljuski mitte-eestlastest ja vanemaeliste poolehoidjate seas (23%). Kõige enam usaldavad Euroopa Liidu poolset teavet Reformierakonna valijad.

Mil määral Te usaldate Eesti valitsuse infot koroonaviiruse kohta? (%)

- Hinnangutes Eesti valitsuse poolse info usaldusväärsusele oli varieeruvus väiksem, sest usalduse näit tervikuna on kõrge. Sellegi poolest saab välja tuua, et nooremad vastajad kaldusid valitsust infoallikana ebausaldusväärseks pidama (20% 25-34-aastastest), samas kui vanemaealised seda pigem usaldavad.
- Ka mitte-eestlased kaldusid valitsuse koroonainfot pisut vähem usaldama (15% ei usalda) ning regiooniti on usaldatavus taas madalaim Kirde-Eestis (18% ei usalda).
- Madalama haridusega inimesed ütlesid keskmisest sagedamini, et ei usalda valitsuse infot (17%) või ei osanud küsimusele vastata (8%). Sissetuleku lõikes suuri erisusi ei ilmnenud.

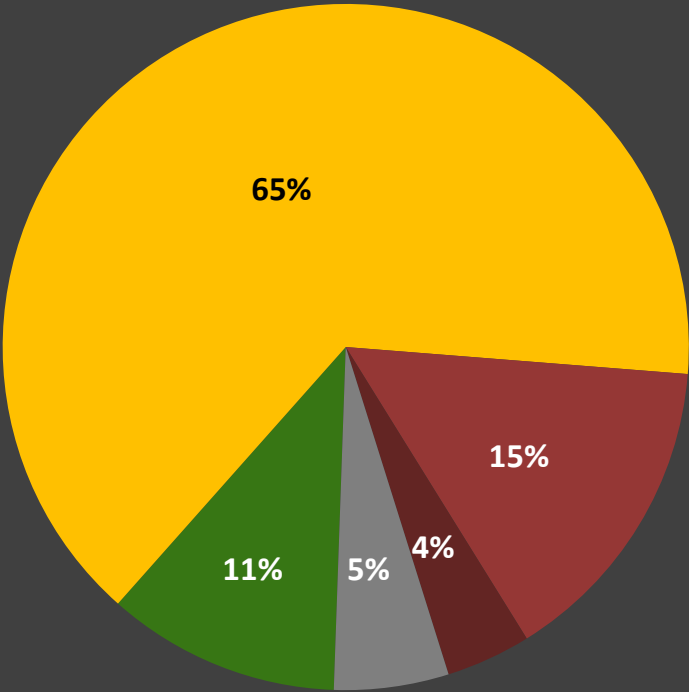
Mil määral Te usaldate Eesti valitsuse infot koroonaviiruse kohta? (%)

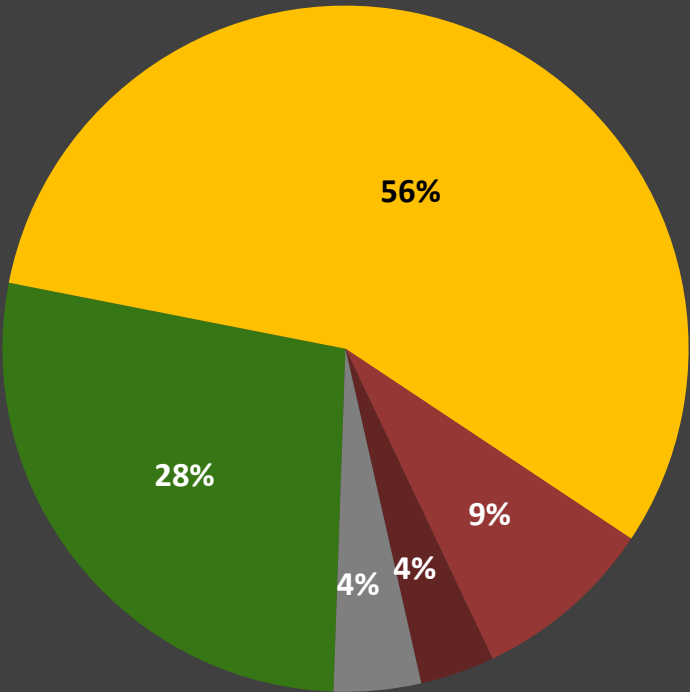
- Nagu Euroopa Liidugi puhul, on usaldus Eesti valitsusele kui infoallikale madalaim nende inimeste seas, kelle meelest ei ole koroonalukord kunagi kriitiline olnud (26% ei usalda).
- Ka inimesed, kes olid kokku puutunud kriisi tervislike või majanduslike tagajärgedega, on valitsuse info suhtes pisut enam skeptilised (mõlemast 17%).
- Kõige madalam on usalduse määr valitsuse info suhtes koalitsioonierakonna EKRE toetajate seas, kellest 18% ei usalda vastavat teavet. Opositsiooni kuuluva Reformierakonna (90%) poolehoidjad seevastu usaldavad valitsuse infot sarnasel määral nagu peaministripartei (91%) valijad.

Milline on Eesti riigi valmisolek sügiseseks koroonalaineks?
Aga milline on Teie isiklik valmisolek? (%; kõik vastajad)

Riigi valmisolek

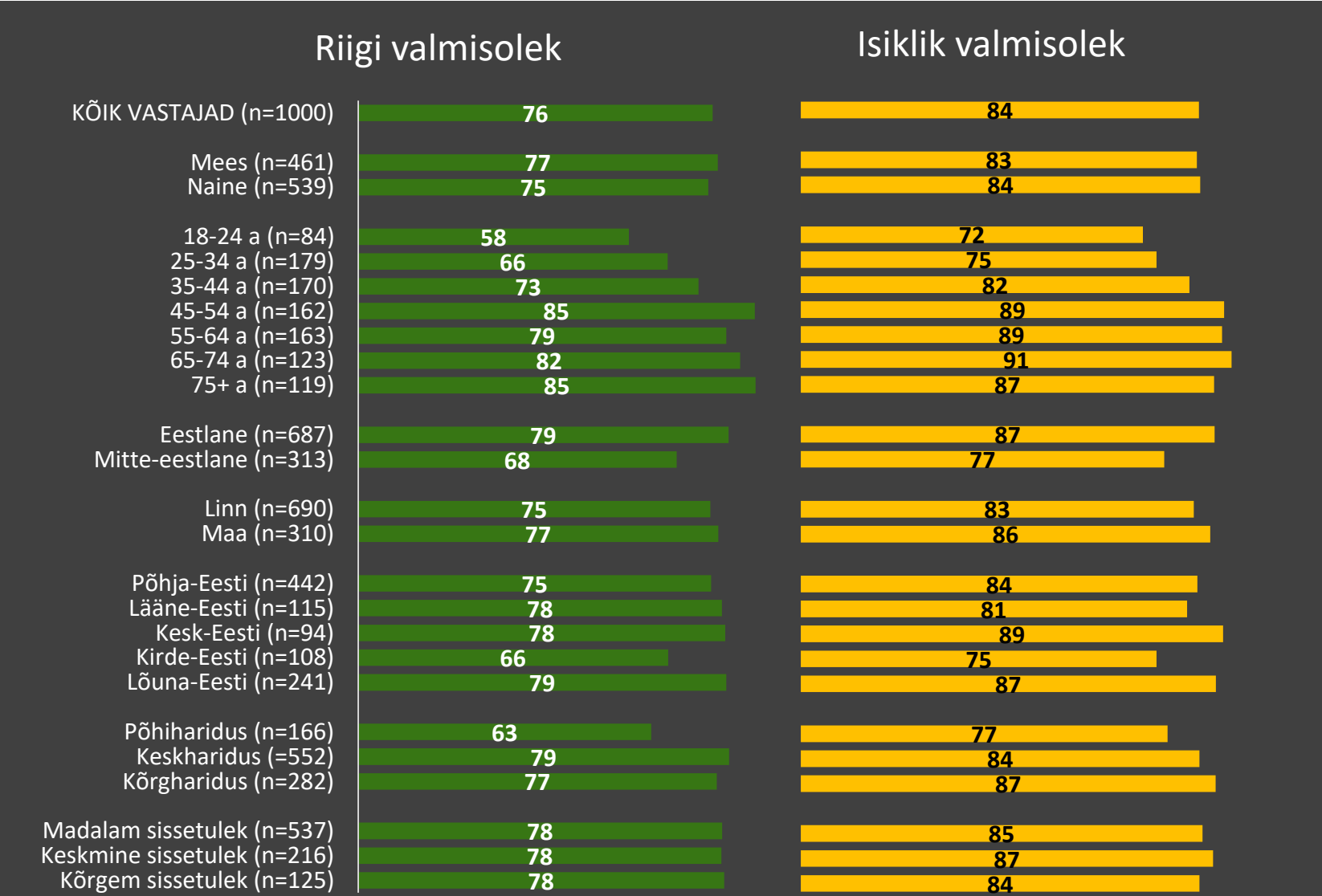
Isiklik valmisolek

Täiesti valmis Pigem valmis Pigem ei ole valmis Ei ole üldse valmis Ei oska öelda

- Oktoobris uskus 28% elanikkonnast, et on isiklikult sügiseseks koroonalaineks täiesti valmis; Eesti riigi kohta arvas sama 11%. Riiki peeti uueks laineks pigem valmis olevaks (65%).
- 13% inimestest oli seisukohal, et ei ole isiklikult sügiseseks laineks valmis, ja riigi valmisolekut hindas ebapiisavaks 19%.

Milline on Eesti riigi valmisolek sügiseseks koroonalaineks? Aga milline on Teie isiklik valmisolek? (% , täiesti + pigem valmis)

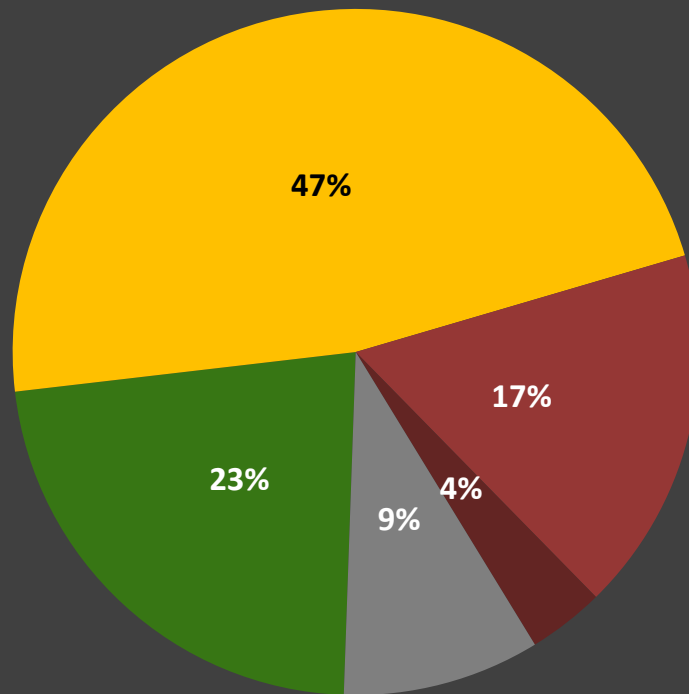
- Nii Eesti riigi kui isiklikku valmisolekut sügiseseks viiruselaineks hindasid oktoobris kõrgemaks keskealised ja vanemad inimesed, Eesti rahvusest vastajad ning keskmise või kõrgema haridustaseme esindajad. Soo ja sissetuleku lõikes suuri erisusi ei ilmnenud.
- Erinevatest elanikkonnagruppidest hindas nii riigi kui iseenda valmisolekut kõige pessimistlikumalt **noorim vanuserühm**, 18-24 aastased (58% meelest on riik ja 72% meelest ollakse ise uueks viiruselaineks valmis).
- Regiooniti hindasid nii riiklikku kui isiklikku valmisolekut kõige madalamaks **Kirde-Eesti** elanikud.

Milline on Eesti riigi valmisolek sügiseseks koroonalaineks? Aga milline on Teie isiklik valmisolek? (% , täiesti + pigem valmis)

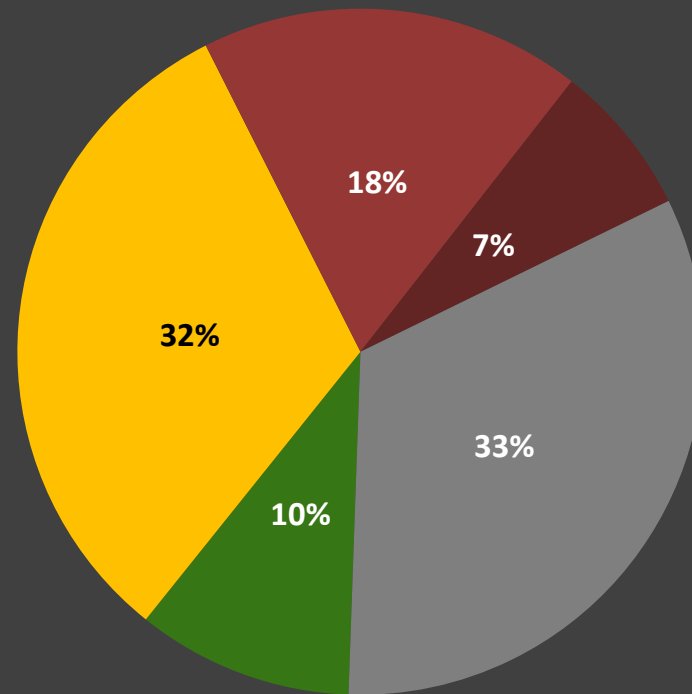

Kas Eesti valitsuse juhised sügiseseks viirusepuhanguks valmistumiseks on piisavad? Aga Euroopa Liidu poolsed juhised? (%; kõik vastajad)

Valitsuse juhised

Euroopa Liidu juhised

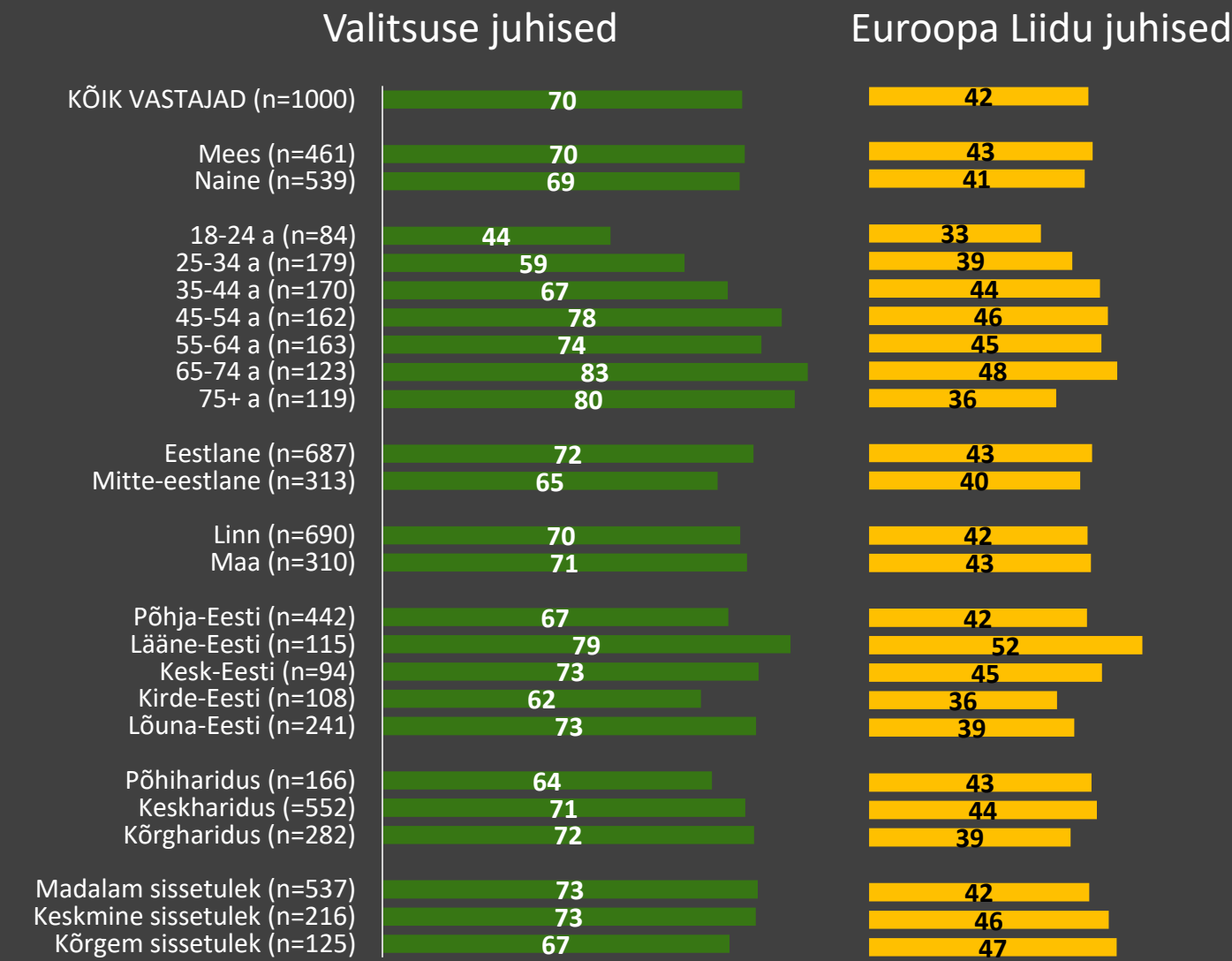

- 70% Eesti elanikkonnast hindas oktoobris täiesti või pigem piisavaks **Vabariigi Valitsuse** poolseid juhiseid selle kohta, kuidas valmistuda sügiseseks koroonalaineks. 21% meelest ei olnud vastavad juhised aga piisavad.

- **Euroopa Liidu** juhiseid sügiseseks viirusepuhanguks valmistumiseks pidas piisavaks 42%, ebapiisavaks 25% ja koguni kolmandik (33%) ei osanud oma seisukohta öelda. Niisiis on umbes sarnasel määral neid inimesi, kes kummagi institutsiooni juhiseid piisavaks ei pea ning positiivsete vastuse väiksem osakaal Euroopa Liidu puhul tuleneb oskamatuses seda hinnata.

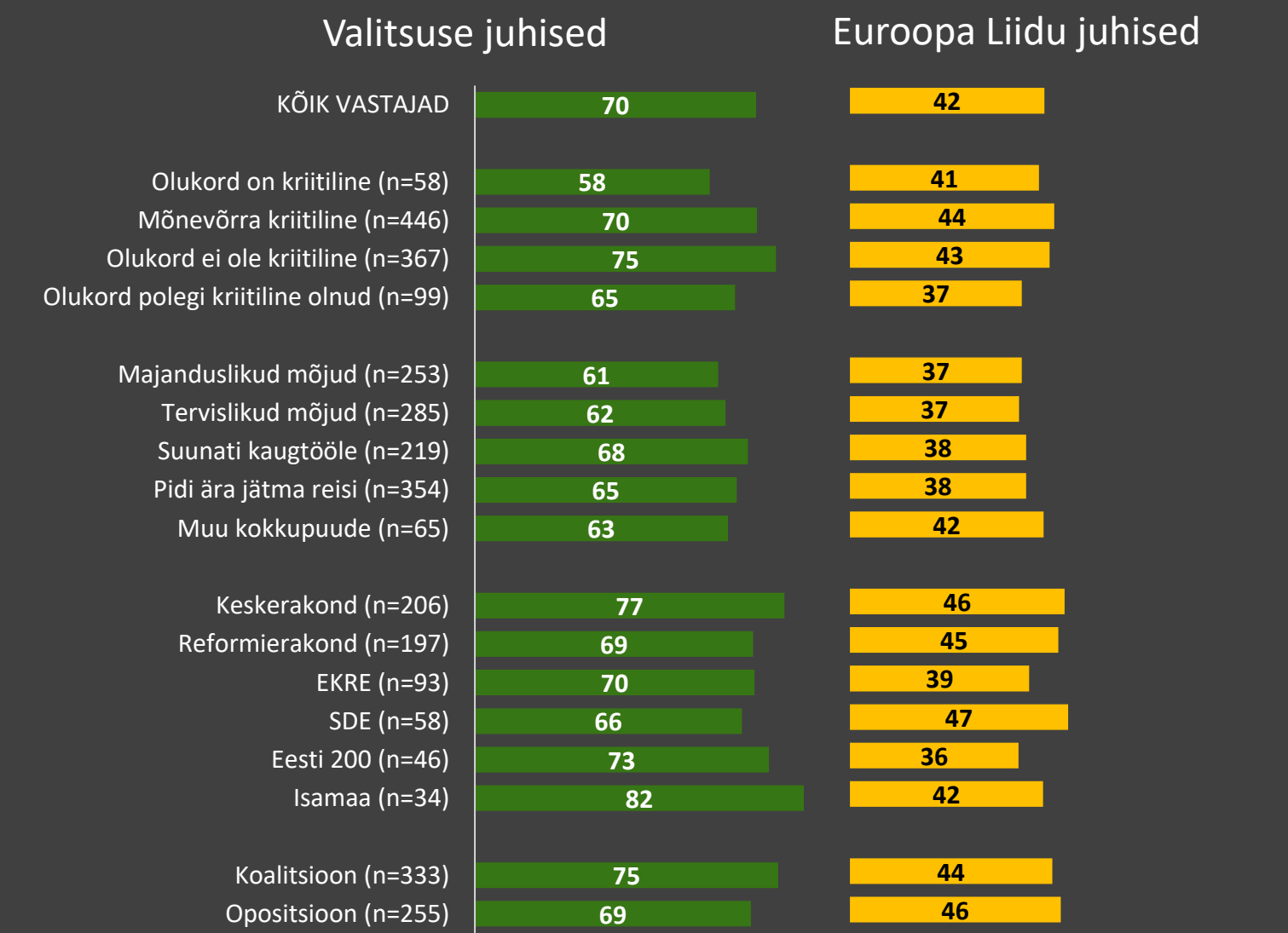
■ Täiesti piisavad ■ Pigem piisavad ■ Pigem ei ole piisavad ■ Ei ole üldse piisavad ■ Ei oska öelda

Kas Eesti valitsuse juhised sügiseseks viirusepuhanguks valmistumiseks on piisavad? Aga Euroopa Liidu poolsed juhised? (% , täiesti + pigem piisavad)

- Nii Eesti valitsuse kui Euroopa Liidu juhiste piisavust eelseisvaks viirusepuhanguks hindasid oktoobris madalamalt **noored** vastajad. Selliste seisukohtade põhjus ei peitu asjaolus, et noored ei osanud vastavate juhiste piisavust hinnata, vaid keskmisest suurem oli just negatiivsete vastuste osakaal. Näiteks kui valitsuse juhiseid pidas täiesti või pigem ebapiisavaks 21% kõikidest vastajatest, siis vanusegrupis 18-24 a ulatus see näitaja 39%-ni.
- Vanimas vanusegrupis seevastu tuleneb madal nõustumine euroliidu juhiste piisavusega kõrgest „ei oska öelda“ -vastuste määra (51%, vrld 33% vastajaskonnast tervikuna).
- **Mitte-eestlased** kaldusid vähem nõustuma, et Eesti valitsuse juhised on piisavad (65%). Euroopa Liidu juhiseid hinnates olid erisused rahvusgruppide vahel minimaalsed. Samal ajal on Kirde-Eestis vähem neid inimesi, kes pidasid nii siseriiklikke (62%) kui Euroopa tasandi (36%) juhiseid piisavaks. Ka selle grupi puhul on keskmisest suurem just negatiivsete vastuste osakaal, mitte aga „ei oska öelda“ -vastuste hulk.
- Valitsuse juhiste piisavusega olid vähem rahul ühelt poolt **madalama haridusega** vastajad, ilmselt eeskätt noored, ja teisalt **kõrgema sissetulekuga** inimesed. Hinnangutes Euroopa Liidu juhiste osas olid erisused hariduse ja sissetuleku lõikes pigem väikesed.

Kas Eesti valitsuse juhised sügiseseks viirusepuhanguks valmistumiseks on piisavad? Aga Euroopa Liidu poolsed juhised? (% , täiesti + pigem piisavad)

- Sellega, et Eesti valitsuse juhised sügiseseks koroonalaineks on piisavad, nõustusid keskmisest vähem need inimesed, kelle meelest oli viiruseolukord küsitluse hetkel **kriitiline** (58%) ning pisut vähem ka need, kes olid kogenud kriisi **tõsisemaid tagajärgi** (61-62%). Euroopa Liidu juhiseid hinnates ilmnasid sarnased tendentsid, aga erisused vastajagruppide vahel olid väikesed.
- Valitsuse kriisijuhiste piisavust hindasid keskmisest kõrgemalt **koalitsioonierakondade** poolehoidjad (75%).
- Euroopa Liidu juhiste piisavusega olid vähem rahul **EKRE** toetajad (39%), kusjuures kõrge oli negatiivsete vastuste osakaal (32% meelest täiesti või pigem ebapiisavad).

Sotsiaal- ja turu-uuringute firma Saar Poll viis 12.-30. oktoobril 2020 läbi 1000 vastajaga uuringu, mille eesmärgiks oli saada ülevaade Eesti elanike rahulolust koroonakriisi juhtimisega ning hinnangutest kriisiga võitlemiseks rakendatud piirangutele ja meetmetele. Küsitlustulemused on esinduslikud Eesti täisealise elanikkonna suhtes.

Uuringu tulemused näitavad, et:

- Eesti elanike rahulolu koroonakriisi juhtimisega oli oktoobri seisuga kõrge. Usuti, et Eestil on võrreldes muu Euroopaga kriisis paremini läinud, ja et riigi valitsus koostöös Terviseametiga oli kriisi ohjamisega üldiselt hästi hakkama saanud. Umbkaudu pooled vastajatest hindasid oktoobri teises pooles, kui küsitlus läbi viidi, koroonaalukorda rohkemal või vähemal määral kriitiliseks. Peab siiski arvestama, et küsitlus langes teise viirusepuhangu algusaega, st nakkusnäitajad olid valdava osa küsitlusperioodist madalad ja valitsusepoolsed piirangud vähesed.
- Umbes kaks kolmandikku elanikkonnast kinnitas, et on koroonakriisi tagajärgi ühel või teisel moel ise kogenud. Kõige enam oldi sunnitud tegema muudatusi reisiplaanides (35%), ent 29% koges vahetult ka kriisi tervislikke ja 25% majanduslikke mõjusid. Enim olid oma sõnutsi kriisist puudutatud nooremad vanusegrupid, madalama hariduse ja sissetulekuga inimesed, mitte-eestlased ja regiooniti Kirde-Eesti elanikud.
- Koroonakriisis usaldavad Eesti elanikud esmajoonel tervise spetsialiste. Nendel nähakse kriisi ohjamises peamist rolli, nende tegevusega ollakse rahul ja nende edastatud infot peetakse usaldusväärseks.
- Vabariigi Valitsuse tegevusega koroonakriisi ohjamisel on 63% elanikkonnast pigem ja 17% väga rahul. Kõrgemalt hinnati viirusetõrjemeetmete proportsionaalsust (73%) kui majandusmeetmete oma (49%). Majandusmeetmeid pidas umbes ühesuurne hulk inimestest liiga rangeks või liiga leebeks, või ei osatud neid üldse hinnata (15-18%). Erinevatest viiruse ohjamise meetmetest toetatakse kõige rohkem tasuta testimist, karantiininouet nakatunutele ja lähikontaktsetele ning distantse hoidmist avalikus ruumis. Majandusmeetmetest pooldatakse enim haigushüvitise ja palgatoetuse maksmist.

- Vaadeldes erinevaid elanikkonnagruppe ilmnesid mõned **kriitilised sihtrühmad**, kes läbivalt negatiivsete hinnangute poolest silma paistsid. Esimese sellise grupi moodustasid **noored** (eeskätt 18-24 a, osaliselt ka kuni 34 a), kellest paljud olid tervisekriisi tagajärgedega ka vahetult kokku puutunud. Noored oli valitsuse tegevuse suhtes keskmisest märksa kriitilisemad; üsna suur hulk pidas koroonameetmeid liiga leebeks. Teine grupp, kes valitsuse tegevuse suhtes kriitilisemaid seisukohti väljendas, olid **mitte-eestlased** (sh eriti Kirde-Eesti elanikud), kellest küllalt suur hulk oleks samuti eelistanud rangemaid meetmeid. Kuigi mitte-eestlased olid kriisi tagajärgedega ise keskmisest enam kokku puutunud, pidasid nad Eesti üldist koroonakogemust vähekriitiliseks – ilmselt mängib siin rolli võrdlusmoment olukorraga Venemaal. Poliitiliste eelistuse lõikes paistsid silma **EKRE toetajad**, kes ühelt poolt olid kriisi mõjusid raskemalt kogenud, aga samas pidasid viiruseolukorda üsna vähekriitiliseks ja koroonapiiranguid liiga rangeks (va neid, mis puudutavad rände piiramist). Võrreldes teiste koalitsioonierakondadega väljendasid EKRE poolehoidjad suuremat kriitikat ka valitsuse tegevuse aadressil ning seadsid keskmisest enam kahtluse alla näiteks valitsuse koroonainfo usaldusväärsuse. Neljana sihtrühmana võib välja tuua **kõrgema sissetulekuga inimesed**, kes olid ise kokku puutunud vaid koroonakriisi leebemate tagajärgedega nagu muutused reisiplaanides või kaugtööle asumine. Samas andis ka see grupp valitsuse kriisijuhtimisele keskmisest madalamaid hinnanguid; paljud neist pidasid riiklikke meetmeid liiga karmiks ja avaldasid vastuseisu näiteks otselendude piiramisele ja piiride sulgemisele.
- **Euroopa Liidu tegevusega** koroonakriisi ohjamisel Eestis oli täiesti rahul 4% ja pigem rahul 44% elanikkonnast. Euroopa Liidu rolli peeti väheoluliseks ning selle tegevusega oldi vähem kursis. Siiski oli valdav enamik inimesi seisukohal, et Euroopa Liit võiks reguleerida rännet nii liidu sees kui selle välispiiril ning kehtestada ühtsed testimisreeglid. 13. oktoobril, küsitlusperioodi teisel päeval, teataski meedia, et liikmesriigid on kokku leppinud ühistes reisiapiirangute reeglites. Enamik Eesti inimestest (53%) nõustus ka, et Euroopa ühislaenu võtmine oli õigustatud. Kõige euromeelsemad olid uuringus läbivalt noored, Eesti rahvusest inimesed, kõrgema hariduse ja sissetulekugrupi esindajad ning Reformierakonna toetajad. Noored näiteks usaldavad Euroopa Liidu poolset teavet koroonaviiruse kohta rohkemgi kui Eesti valitsuse oma.
- Rääkides koroonaviiruse **sügisest lainest** hindas valdav enamik oktoobri seisuga, et nii riik kui nad ise on selleks valmis (vastavalt 76% ja 84%). Nii valitsuse kui Euroopa Liidu poolseid juhiseid selle kohta, kuidas uueks laineiks valmistuda, peeti suuresti piisavaks.
- Ülekaalukalt **peamine allikas**, kust viiruse kohta infot saadakse, on Eesti meedia (84%), kuigi laia kasutust leiavad ka riigiasutuste ametlikud kanalid ja isiklikud kontaktid. Samal ajal on märkimisväärne, et enim usaldatakse tervisekriisi kontekstis tervishoiuspetsialistidelt, teadlastelt ja valitsusasutustelt saadavat infot, vähim aga meediakanaleid.

Ei ole head ega halba teavet, on vaid õige teave.